

СРБОЉУБ МИШКОВИЋ

ЛАЛЕ СА МОРИША

УМЕСТО УВОДА

Данас бисмо били много сиромашнији без тамбу-рашког и певачког друштва “Лале са Мориша” из Чанада. Без њих је непојмљива фолклорна и музичка разгледница српске заједнице у Румунији...

Све је почело давне 1974. године, када је неуморни проф. Томислав Ђурић, познати и признати музички педагог и посленик на културном и уметничком пољу, у свом родном Чанаду, окупио групу дечака и девојчица и почео их упућивати у тајне тамбура и тамбурица. Намера је била јасна: отргнути од заборава нашу дивну српску музику уз пратњу тамбуре, наставити традицију тамбу-рашких дружина по српским селима у румунском Банату...

Оркестар је растао и усавршавао се. Када се, након краћег застоја, поново окупила некадашња група дечака, почетком деведесетих година, на позив истог Томе Ђурића и чанадских ентузијаста, радило се већ о зрелим момцима, који су својски, под упутством свог “учитеља”, кренули новим путем афирмације...

Из дана у дан, из месеца у месец репертоар се ширио; уследили су прва јавна наступања. На почетку скромна, а затим све квалитетнија. О “Лалама са Мориша” почело се говорити у суперлативу. Почела је и сарадња са друштвима из матичне земље. Стизали су позиви за учешће на разним смотрема, саборима, фестивалима и прославама. Наступања у Сава центру у Београду, у Новом Саду, у Кикинди, у Новом Кнежевцу, у Вршцу, у Српској Црњи, у Бујановцу, у Сечњу,

у Дески нису остала без одјека. Похвале и признања стизали су са свих страна. А “Лале са Мориша” су деловали све боље и боље, све квалитетније. И наступања у нашој земљи, пред румунском публиком, имала су исти одјек. Гостовања у Букурешту, Клужу, Сигишоари, Темишвару, Лугожу, Араду, Жомбољу и другим местима само су потврдила да музика нема граница. А када ту музику негују “Лале са Мориша”, она је свима доступна...

На репертоару овог познатог оркестра су најпре песме из богате банаћанске и војвођанске баштине, староградске песме и романсе, родољубиве и патриотске, али и композиције универзалног карактера, као и песме из румунског фолклора. Све су то музичко благо “Лале са Мориша” утискале и на аудио и видео касетама и компакт дисковима.

“Лале са Мориша” су данас појам традиције и културе Срба са ових простора. Њима треба захвалити што се наша музика, наша песма и данас чују у Румунији. Убеђени смо да ће се чути још много година.

“Лале са Мориша” су већ превалиле пут дуг три-десет лета, чиме се мало друштва могу похвалити. У том раздобљу било је и падова и успона. Највише успона, посебно у задњих десетак година. И сада можемо рећи да није протекла нека културна или фолклорна манифестација а да новинари нису забележили присуство “Лала са Мориша”. Понекад у виду штуре вести, а најчешће у виду

репортаже...

Прихватајући се посла на овој скромној моно-гра-фији КУД-а “Лале са Мориша” размишљао сам и о њеном концепту. Закључио сам да је најсврсисходније да користим све оно што је о овом дивном друштву на-писано у датом (и погодном) тренутку, заснивајући се, што је мање могуће, на сећања и причања. Иако су се током времена смењивали руководиоци овог друштва, спонзори и дародавци, историја се не може променити. На папиру ће остати све онако како је било, а за сваку монографију – сматрам – то је и најбитније.

На крају, морам захвалити двојици људи који су ми били од изузетне помоћи: Томиславу Ђурићу и Љу-бо-миру Мендебаби. И свим члановима друштва захваљујем на сарадњи као и својим колегама новинарима који су били присутни тамо где и “Лале са Мориша”.

Да ли је у овој монографији обухваћено све што је о “Лалама” требало рећи? Убеђен сам да није. Ни педесетогодишњица није далеко. А до тада ће ово друштво постићи још више. Ето прилике да следећа, јубиларна, монографија буде обимнија.

Србољуб Мишковић

КОРАК ПО КОРАК

Тамбура је у стању да окупљене људе, који се никада нису срели и видели, међусобно упозна најбоље. Уз нежне звуке жица нестаје умор, нестаје јед и јад, нестаје мржња. Уз тамбуру су сви браћа и пријатељи. Тамбура никада не-ће подстаћи рат већ једино закључити мир.

ТИЈА ВОДА (МОРИША) БРЕГ РОНИ

Када је још давне 1974. године проф. Тома Ђурић почео да подучава дечаке од 8-10 година музицирању на жичаним инструментима – тамбурама – није вероватно (а можда и јесте) ни сањао да ће једног дана ти дечаци стасати у праве људе који да сачињавају један тако диван оркестар као што је КУД “Лале са Мориша”. Тих година је Тома Ђурић једном недељно долазио из Темишвара у родни Чанад и са 13 до 15 дечака свесрдно и са великом љубављу радио и радио док им није усадио у њихова малена срца неизмерну љубав према нашој дивној песми, према српском фолклору и прадедовским традицијама. Трајала је та “одисеја” пуне четири године. Дечаци су стасали у младиће, научили су много тога, али је дошло и време да се момци разиђу, свако је отишао на своју страну – у више школе, на занате и слично – а чика Тома је наставио да ради у Темишвару са другим групама и момцима.

У оно време почетка узлета тамбурашког оркестра било је и наступа, превасходно на једином тадашњем националном фестивалу “Песма Румуније”, на којем су освајана признања, али никад прва награда, јер, како рече садашњи председник друштва Љубомир Мендебаба, организатори нису тада смели, а ни желели, да једном српском оркестру доделе прво место. Но, момци су се задовољавали и другом наградом, свесни да су, ипак, они најбољи.

У историји сваког ансамбла или друштва има успона и падова. За “Лале са

Мориша”, пад био је период од 1978. до 1993. У Чанаду се тада ретко чула тамбура, можда једино на понекој свадби, или прослави. Али, дошла је та пресудна 1993. година. Поново се Срби у Чанаду окупише, овога пута у оквиру месне органи-зације Савеза Срба, и одлучише да наставе тамо где се стало. Тома Ђурић је поново око себе окупио некадашње своје “пулене” и предложио им да се ... прихвате посла. Дуга пауза је учинила своје, али то није обесхрабрило чича Тому и његове момке. Учитељ Злата Павловић је био кум и тако је ансамбл добио име “Лале са Мориша”, а на “звук трубе” одазваше се Дарко Влашчић, Мирослав Марјануц, Драгослав Влашчић, Емил Грбић, Славен Павловић, Драгослав Павловић, Мита Унчански, Емил Исаков, Веселин Илин, Спасоје Божин, Дорин Дронка, Петре Жигалов, Богомир Шувак, Миливој Дишић – што свирачи, што певачи – а ту је била и солисткиња Душица Данилов Рошу, а касније им се придружила и Сенмиклу-шанка Александра Мандран.

Вежбало се упорно. Тома Ђурић је сада био у ми-ровини и могао је више времена да посвети младим тамбу-рашима. А и момци се некако окупише око родног Чанада. И прилике су после 1989. постале погодније за културну активност. Постојала је и неограничена могућ-ност да се контактира са матичном земљом, да се про-шири репертоар без цензура и сметњи, да се орга-низују разни фестивали, смотре, наступи и слично. То су “Лале са Мориша” одмах схватиле и нису желеле да пропусте прилику. Било је јасно да су на добром путу да у кратком року стигну до врха. И нису много чекали.

Тих почетних година о “Лалама са Мориша” се све више причало и говорило. Већ првим наступима на Маратону српске песме и игре у Темишвару, а затим и у Сенмиклушу те родном Чанаду љубитељи наше изворне песме су схватили да се ради о репрезентативном ансам-блу за наше поднебље. То су увидели и у матици и већ 1995. КУД “Лале са Мориша” је позвано да учествује на Смотри традиције и културе у Београду. На летњој позорници Студентског центра у Новом Београду “Лале са Мориша” су се београдској публици представили у најлепшем светлу. И награда није изостала – “Златна јабука” фестивала. Још већи успех доживели су Чанаци 1996. године у великој дворани Сава центра у Београду, када су били гости познатог КУД-а ИМТ из главног града Југославије, са којим су успоставили чврсте везе и сарадњу. Преко две хиљаде посетилаца је стојећи мину-тима аплаудирало гостима из Чанада. Доживљај који се памти.

Уследили су наступи по матичној земљи: Бујановац, Нови Кнежевац, Нови Сад, Сечањ, Кикинда. Свуда признања, аплаузи, ласкаве оцене, похвале... У нашој земљи “Лале са Мориша” редовно наступају на Мара-тону, на Светосавским прославама, на Данима културе Срба у Букурешту, на Међународном фестивалу фолклора у Темишвару, на Смотри културно-уметничких друштава мањинаца у Клужу... И свих тих година “трупа” се није осипала већ јачала и расла. Сада ни Чанад није могао више без својих “Лала”, а ни Срби у Румунији као заједница. “Лале са Мориша” су постали добро свију нас. Због тога је и руководство Савеза Срба у Румунији одлучило да ово друштво свесрдно помогне и при издавању аудио-касете и компакт диска, што је и урађено.

Године 2000, у мају, “Лале са Мориша” су обеле-жиле и прославиле један мали јубилеј – 25 година посто-јања. У летњој башти Српског клуба у Чанаду било је лепо и прелепо тог мајског дана. А било је лепо и пре-лепо и у четвртак 22.

фeбруара 2001. увече у ново-отво-реном клубу у Темишвару. У препуној сали о историјату овог друштва говорио је садашњи неуморни вођа Љу-бомир Мендебаба и том приликом се захвалио свима онима који су омогућили да “Лале са Мориша” издају касету и компакт-диск. Затим су “Лале” свирале и певале како то само они знају и умеју. Наступиле су и солист-киње Душица и Александра и сви су били радосни и весели. Уз “Лале” се не може другачије. (С.М.)

ДОК МОРИШ МИРУЈЕ...

За Чанаце година која је на измаку била је не само успешна већ и пребогата на културном и духовном пољу. Као никада до сада Чанаци су у минулој 1995. години били присутни у медијским средствима своко сваке седмице: од “Наше речи”, Радио Темишвара до Румунске телевизије. А како и не би када су непрестано имали контакте са културно-уметничким формацијама из земље и Србије, гостовали су на разним конкурсима, фестивалима и манифестацијама, а и сами били домаћини бројних гостију из земље и иностранства. Будући да су од свих наших насеља Чанаци били најактивнији током целе године разумљиво је што им и овом приликом, када се припремамо да дочекамо ново лето, уступимо простор у листу као једну скромну награду и са наше стране за све што су учинили за очување нашег српског идентитета на овим просторима. Наравно, неко ће рећи да је доста написано и речено о ентузијастима из овог поморишког села међутим, као човек и новинар, који сам присут-вовао скоро свакој акцији Чанаца морам рећи да и ово није довољно за уложен рад и труд на одржавању једног високог нивоа у културном раду.

Чанаци су прославили своје село како у земљи тако и у Србији. Присуство на Маратону српског фолклора, на Сабору традиције и културе у Београду, на прослави 23. годишњице КУД “Коло” у Бујановцу, у Српској чита-оници у Темишвару, на храмовној слави у манастиру Без-дин, чији су били и кумови ове године, у Сечњу и другим местима довољно говори о напорима Чанаца да свуда буду присутни без обзира на финансијске трошкове за оваква гостовања. А и у свом Српском клубу, у свом селу увек су радо дочекивали и угостили драге пријатеље из Сечња, Бујановца, Вуковара, Темишвара... и свако се у Чанаду осећао пријатно и радо ће се сећати дружења са младим али и старијим Чанацима.

Феномен, јер тако можемо назвати, културног и духовног препорода Чанада може се објаснити једностав-но присуством у њиховој средини групе изузетних људи без којих се ништа не би могли постићи. А то су Тома Ђурић, Весна Ђурићин, Злата Павловић, Љубомир Мен-дебаба, Радислава Влашчић, Богомир Шувак, да не заборавимо кнеза Виорела Матеја, свештеника Ђуру Плавшића, пословног човека Живка Бату Исакова, многе Чанаце који су се увек налазили при руци организатора да нешто помогну, да госте угосте, да понешто ураде без икакве надокнаде...

А да ли би чак и ови ентузијастички могли нешто ура-дити да их није следила “армија” дивних девојака и младића? Свакако не. А Дарко Влашчић, Драгослав Влашчић, Мирослав Марјануц, Драгослав Микица Па-вловић, Славен Маринко Павловић,

Мита Унчански, Спасоја Божин, Огњан Плавшић, Миливој Дишић, Радоја Данилов, Душица Рошу, Анђелка Селак, Стевица Илин, Давор Тадић, Драган Павловић, Силвија Рошу, Миле Стојанов, Емил Јоргован, Силвана Тадић, Сузана Бал-борос, Горана Влашчић, Светлана Живић, Светлана Миличић, Мира Стојанов, Златиборка Стојанов, Јасмина Ласку, Николета Ципа, Милена Лукин и други упорно су вежбали, радили, усавршавали свој репертоар и насту-па-ли као прави професионалци често и пред претенциозном публиком која није штедела дланове да их богато награди аплаузом.

КУД “Лале са Мориша” делују у овом тренутку као врло озбиљна и увежбана дружина. Видео сам их често на делу и могу рећи да су ове девојке и ови младићи свесни онога што раде и да им ништа није тешко. Камо среће да је таквих дружина и у осталим нашим местима, много бројнијим него што је Чанад са тек нешто више од 400 српских душа. А да ли је стварно све у бројкама. Пример Чанада потврђује да није. (С.М.)

ЈОШ ЈЕДАН УСПЕХ ЧАНАДАЦА

Минуле недеље српски црквени хор из Чанада, под руководством проф. Томе Ђурића, хор који чине углавном чланови КУД “Лале са Мориша”, са гошћом Александром Мандран из Великог Семиклуша, гостовао је у Новом Саду на прослави 200. годишњице Српске православној цркве Света Три Јерарха (познате и под именом Аламашка црква). Био је то повод да са руководиоцем чанадске делегације Весном Ђурићем поразговарамо о овом гостовању.

- Ово гостовање било је заказано још раније са тим да поред учешћа на прослави овог јубилеја снимимо и за Телевизију Нови Сад наступ КУД “Лале са Мориша”, снимак који ће бити емитован на Новосадској телевизији у некој од емисија намењених фолклорном стваралаштву. Ми смо благовремено стигли у Нови Сад где нас је дочекао старешина ове цркве Зоран Миленковић. У 10 сати је почела Света архијерејска литургија коју је служио владика Иринеј заједно са свештеницима из Новог Сада, а одговарао је хор из Чанада. Било је изузетно свечано и дирљиво. Још су присуствовали гости из Мађарске, односно Срби из Батање, Сантова и Будимпеште.

- Који је био у наставку програм посете?

- Да кажем и то да је свака делегација из Мађарске имала свог водича, а да наша није. Но, изгладили смо овај пропуст домаћина и настало је дружење свих гостију у дому “Свети Сава” при Аламашкој цркви, где је пре ручка Александра Мандреан отпевала “Оче наш”, а наступили су и чланови нашег друштва са неколико црквених као и са родољубивим песмама које су на репертоару “Лала са Мориша”. Морам рећи да су домаћини изузетно оценили квалитет певања и музицирања наших аматера.

- Наступили сте и на свечаном програму?

- У Позоришту младих у Новом Саду, наступили су сви присутни ансамбли из Мађарске (“Табан” из Будимпеште, КУД из Сантова и КУД из Батање), затим фолклорни ансамбл из Новог Сада и ми. Све је то снимила Новосадска телевизија. Углавном на репертоару су биле изворне народне песме и игре, како је и захтевао редитељ програма. Сала је била пуна и ми смо наступили најбоље

како смо могли. Наравно, успех је био код пу-блике судећи по аплаузу, али и редитељи програма са телевизије су били задовољни. Надам се да ћемо имати успеха и међу гледаоцима Новосадске телевизије након што емисија буде емитована. Желим још да кажем да је и градоначелник Новог Сада г. Милан Свилар поздравио све учеснике ове манифестације. (С.М)

Утисци

“ЛАЛЕ СА МОРИША”

Слушао сам и раније о успешним наступима чанад-ског тамбурашког оркестра “Лале са Мориша” али сам тек у уторак (5. септембра) на телевизији видео и спознао сву чар и умешност у музицирању чанадских младића под руководством проф. Томе Ђурића.

Наиме, тог дана у 17.00 часова на првом програму Румунске телевизије ишла је емисија “Прожимања” (Су-жи-вот), посвећена националним мањинама. Приказано је село Чанад и то углавном у вези са тамошњим српским живљем. Водеће личности села говориле су о историји места, о православној цркви, о српском дому, о српској читаоници основаној још крајем прошлог века, о зајед-ничком живљењу Румуна, Срба, Мађара, Немаца и других националности.

У емисији су се бираним и топлим речима обратили гледалишту министар спољних послова Румуније г. Теодор Мелешкану и генерални конзул СР Југославије у Темишвару г. Слободан Кречковић.

Несумњиво, уредник је спретним компоновањем секвенци села и говорног дела зналачки обавио свој посао. Емисија не само да је постигла свој циљ него је чак била изузетно квалитетна својим садржајем.

А ту изузетност дочарали су чанадски тамбураши свирком и песмом. На фону камара сена и сламе у некој пространој авлији, обучени у белим гаћама (од три поле), црним прслуцима и црним шеширима, они су деловали симпатично, подсећајући на слике наших дедова и прадедова које и дан данас висе у многим кућама нашег равничарског Баната.

Они су свирали надахнуто и весело и тај складни број тамбурица и тамбура пратио је цео ток емисије. Импресионирала је тачност, сигурност у извођењу, усаглашеност свих инструмената у оркестру доказ дугог и упорног вежбања, без импровизације. Врхунац је био када је оркестар одсвирао Диникуову “Хора стакато”, коју је ваљда први пут извео један тамбурашки оркестар.

Проф. Тома Ђурић, који је у неколико речи објаснио настојање и рад оркестра у првом реду највише је заслужан за овакав успех. Оркестар је крајем јула у Београду наступио пред бројном публиком (примио је и заслужене награде), а сада поновио незабораван успех на телевизији.

За сваку је похвалу професоров рад. Тих, ненамет-љив, врстан музички стручњак, вративши се у родно му село предано служи овој богињи-музици на опште задовољство мештана, и не само њих. Пожелимо му истрај-ност и снаге да одржи младалачки ентузијазам својих чланова!

И друга мисао надвила се пратећи ту дивну емисију. Када ће се коначно средити и установити да и остале националне мањине (као Немци и Мађари) “добију” своје време на Румунској националној телевизији! Како би то лепо било, да и наше друге уметничке формације на-сту-пају пред милионским гледалиштем. (Н.П.)

25. годишњица КУД-а “Лале са Мориша” из Чанада ДРУШТВО КОЈИМ СЕ СВИ ПОНОСИМО

Понедељак 22. мај 2000. године остаће у памћењу житеља Чанада и свију оних који су тог дана заједно прославили диван јубилеј – 25. годишњицу активности КУД-а “Лале са Мориша”. На летњег Светог Николу, када је и храмовна српска слава у месту, одржана је свечаност ове годишњице. Организатори, на челу да председником месне организације Савеза г. Љубомиром Мендебабом, су се потрудили да све буде у најбољем реду. За ту прилику су уредили, уз новчану помоћ Савеза Срба у Румунији, и седиште месне организације, неке просторије опремили намештајем и на зидове истакли фотографије из богате активности овог друштва. Замишљено је да након свечаног чина резања славског колача, а кум је била породица кнеза општине, Виорела Матеја, у дворишту српског клуба на летњој сцени на-ступе сла-вљеници односно “Лале са Мориша” и њихови гости – мађарско културно-уметничко друштво из Чана-да, да затим наставе народно весеље.

Управо у тим поподневним часовима тмурни облаци су се надвили над Чанадом и киша је претила да поквари прославу. На срећу киша је престала и зубато сунце је изашло у сусрет организаторима. За час се двориште испунило гостима и домаћинима и славље је могло да почне. Душица Рошу је водила конферансу и издвајамо из њеног обраћања публици следеће: “25. годишњици КУД-а “Лале са Мориша” иде у прилог чињеница да рађање и активност ове дружине има као узвишени циљ неговање традиције овог места и очување изворне српске народне песме. Оснивање КУД-а “Лале са Мориша” потекло је на иницијативу учитеља Злате Павловића, који је заједно са проф. Томом Ђурићем низ година усмеравао ове момке у духу поштовања, према својим прецима, који су им, иначе, били идеали свог постанка. Усавршавајући непрекидно вокалне и извођачке способности млади тамбураши бележе успех за успехом како под овим поднебљем тако и у матичној земљи...”

У наставку су се са летње сцене обратили присут-нима и званице. Виорел Матеј је рекао: “Драго ми је што данас можемо сви заједно да прославимо овај диван јубилеј – 25. годишњицу “Лале са Мориша”, ансамбла који је овом месту донео пуно радости и задовољства, без обзира да ли смо Румуни, Срби, Мађари, а управо то доказује изванредан суживот свих народности у Чанаду. Због свега тога смо данас сви поносни на ове момке, на овај ансамбл и желимо им још пуно, пуно успеха”.

Присутнима се обратио и вицеконзул СР Југославије у Темишвару г. Душан Ватовић: “Желим пре свега да вам честитам храмовну славу и јубилеј КУД-а “Лале са Мориша”. Драго ми је што овај ансамбл, добро познат и у Србији, данас слави ову лепу годишњицу и желим да их уверим да имају сву нашу подршку. Уједно вам преносим и честитке генералног конзула г. Мирослава Мировића са жељом да наставите овим путем и да постигнете још веће успехе”.

Г. Славомир Гвозденовић је у име Савеза пренео то-пле поздраве слављеницима и свим Чанацама: “Половина руководства Савеза је данас овде са вама као и

пред-ставници свих српских гласила у Румунији, што доказује да смо увек уз вас и бићемо уз вас. Дошли смо да заједнички прославимо овај празник и јубилеј. Овде су и бројни поштоваоци професора Томе Ђурића и ансамбла “Лале са Мориша” који су прославили нашу песму у Букурешту, Темишвару, Клужу и широм матичне Србије. Велика је ствар данас, када посустајемо, када нас је све мање, када нам се школе гасе да наша песма траје и одјекује као што то чини овде мала али сложна и ваљана српска заједница, која има овакве дивне момке и свог чика Тому Ђурића.

Честитамо вам славу и јубилеј и сигурно ће компакт диск и аудио касета доживети промоцију у Српској чи-таоници у Темишвару онако како и приличи таквом једном догађају где су се нашле на једном месту и љубав и песма које нас, ето, прате кроз живот и она песма која нам је помогла када нам је било најтеже, песма у којој смо и са којом смо плакали и певали када нам није било лако нигде где смо живели. Али, морамо сви заједно да схватимо да баш као што се каже “Песма нас је одржала, њојзи хвала” да ту песму сви подржимо, да је поштујемо, волимо не зарад нас већ зарад наше деце и деце наше деце”.

Човек који је највише “крив” што су данашњи чланови КУД-а “Лале са Мориша” постали изванредни музичари: учитељ у мировини ЗЛАТА ПАВЛОВИЋ: “Данас је историјски тренутак за нашу заједницу, с обзиром да славимо 25. годишњицу КУД-а “Лале са Мориша”. Сви ови чланови тамбурашког оркестра су некада били ученици српске школе у Чанаду, која, на жалост, више не постоји “захваљујући” неким људима који нису водили бригу да је очувају. Док је та школа постојала успели смо да подигнемо целу генерацију уметника-аматера, свирача и певача, које данас са уживањем и поносом слушамо и гледамо. Шта ће даље бити, ко зна? На моју велику радост и моја два сина су чланови друштва и ја се њима поносим. Ја нисам био музичар, нисам имао слуха за то, али као сваки Србин у мојој души живи српска песма, српска музика, српски фолклор и у том духу сам васпитао и своје синове. Сада сам у пензији, али сам тридесет година учитељовао у свом родном селу тако да данас, када славимо овај јубилеј, мени је пуно срце, јер сви су ови момци моји некадашњи ђаци. Морам рећи и то да сам годинама и годинама изванредно сарађивао са вођом овог ансамбла проф. Томом Ђурићем, такође нашим Чанацем, и зато и њему из свег срца хвала за оно што је учинио за нашу српску заједницу. А зар је било могуће другачије?”. (С.М.)

“Лале са Мориша” и КУД “Св. Сава” из В. Семиклуша гостовали у Лугожу
БАНАЋАНСКО КОЛО, КО ГА НЕ БИ ВОЛО

Врло лепа дворана Муници-пијског позоришта у Лугожу би-ла је препуна тог поподнева, 13. марта 2004. Буквално, сва седишта су била заузета, а део публике је стајао сво време док је представа трајала. Око 400 посетилаца су са интересовањем пратили шта се дешава на сце-ни, а сваки наступ испратили су бурним аплаузима. Слободно можемо рећи да су тог суботњег поподнева Чанаци и Семи-клу-ша-ни просто очарали дивну лу-гошку публику и од сада имају “отворена врата” за сличне пред-ставе убудуће.

Како нам рекоше неки од ор-ганизатора овог госто-вања, у граду, бар последњих дваде-се-так година, није организована нити једна фолклорна приредба на

српском језику, да тако ка-жемо. Било је помало и бо-јаз-ности од стране актера представе да се публика неће одазвати или да ће број посетилаца бити мали. Но, стрепњама није било места. Показало се још једном да Банађани, без об-зира на при-падност једној или другој етничкој заједници, воле српски фолклор, познају га и у њему уживају.

А када је већ публика дошла у великом броју, онда су се и тамбураши и вокална група из Чанада, и играчка група из Се-миклуша потрудили да на нај-бољи начин узврате својим на-ступом што су боље могли. Про--грам су отворили тамбура-ши проф. Томе Ђурића, са већ поз-натом песмом о Чанацима, не-ком врстом њихове химне. По-себно је публика наградила и претенциозно извођење једне од румунских рапсодија Ђорђа Ене-ска, као и “Концертно ко-ло”, Григораша Диникуа. Осе-ти-ла је пу-блика да на сцени ни-су само “обични” тамбураши-ама-тери, већ чланови увежбане дружине којој ни класично сви-рање није страно. Да кажемо и то да је сце-на-рио приредбе био врло добро одабран, будући да су се на сцени смењивали “Лале са Мо-риша” и играчи из Семиклуша. Прво поја-вљивање на сцени младих играча и играчица из града на Аранци претходила је Александра Мандран са: “Еј, кад сам синоћ пошла из дућана”, да би јој се придружили играчи сплетом банађанских игара – Мало коло, Маџарац итд. – на радост присутне публике.

Друго своје појављивање на сцени “Лале са Мори-ша” су искористили за једну румунску нумеру “Таie, badeo, coas?-n iarba”, те двома песмама врлог живог ритма, као “Фијакер стари”, а онда солиста Љуба Петров са двома песмама из свог репертоара. На сцену су сту-пили играчи да сплетом ру-мунских народних игара из Ба-на-та, уз музичко вођство орке-стра Гице Мандрана.

Са посебном симпатијом при-мила је лугошка публика Лазу Кнежевића. Он је за посетиоце отпевао две румунске песме и нашу “Да зна зора” са румун-ским текстом. Наравно да је аплауз био по мери извођача, као и када су “Лале” одсвирале “Свилен конач...”. Дошао је и тренутак да се и Љуба Петров представи публици са румунс-ким песмама, са нашег банат-с-ког подручја.

Последњи свој наступ тог поподнева млади Семи-клушани, предвођени иза кулиса Ната-ли-јом Мандран, посветили су Шу--мадији. Темпераментан ритам и беспре-корна изведба измамили су буру аплауза. Ипак, није то био крај. Сви скупа на сцени – тамбураши, играчи, солисти – отпевали су “Тамо далеко”. Песму су присутни у дворани испратили стојећи.

Председник месне органи-за-ције Савеза у Чанаду, Љубомир Мендебаба, је на крају захва-лио присутнима на госто-прим-ству, аплаузима и обећао да ће и убудуће радо овде гостовати, а захвалио је и сенатору Вио-релу Матеју за помоћ у реали-зацији овог гостовања.

Тек што су завесе биле спу-штене једна средовечна госпођа је похитала да честита свим актерима представе. Рекла је само да се зове Рајка, да је рођена у Нађфали и да у Лу-го-жу живи већ тридесетак година. Била је госпођа Рајка усхићена оним што је доживела, као и многи други посетиоци, од ко-јих смо затражили мишљење. Нај-чешће се чуло “Браво мом-ци и девојке. Било је прелепо”. (С.М.)

“ЗЛАТНЕ ЖИЦЕ ТАМБУРИЦЕ”

Водитељка програма Злати-бор-ка Марков је, у увод-ној речи поводом отварања ово-го-дишњег издања Фести-вала срп-ске народне песме и игре – Маратон (2002.), између осталог, поста-ви-ла и једно реторично питање, цитирајући наслов једне познате песме, “Стари Банат нестаје?”, из-носећи и “сијасет” аргумената у прилог ове песимистичке “кон-стације”. Хтели или не хтели, питање носи у себи и одговор. А најбољи пример је и “учешће” темишварске публике у програму. Како? Присутством, а како другачије! А када се у лепој, загрејаној и удобној сали Дома студената нађе само пе-де-сетак наших сународника, онда је јасно да наслов познате песме је толико веродостојан да нас “жмарци” прожимају на по-мисао да нашег Баната више неће бити, бар онаквог каквог памтимо (још увек са задо-вољст-вом) од наших дедова и очева. Но, не будимо песимисти. Сва-ки наш фестивал фолклора мора и треба бити разлог за радост, упркос свакодневици која нам баш није наклоњена. А да би тако било, опет на сву срећу, имамо “за--дужене људе” да то учине. А то су тамбу-ра-ши, на-ши познаници, прија-те-љи, наши суна-род-ници ко-ји не штеде труд и време да би нам пружили тре-нут-ке уживања и ра-до-сти (до суза ра--досница, нај-чеш--ће) када “злат--не жице тамбу-ри-це” забрује и подсети нас да ништа лепше на свету нема од сватоваца, бе-ћа-раца и “лалинс-ких” под-ско-чица, уз богату тр-пезу, рујно вино и, на-равно, колаче. Сви ми то до-бро знамо, али нај-чешће забо-рављамо. Да су тако учинили Тома Ђурић, Милан Лукин, Милан Бајски и они млађи и они старији (не могу све на-бројати) одавно бис-мо слушали само шунд и “ма-неле” зачињене “сосом” ори-јенталног мелоса, који, на жа-лост, све више пристаје нашој омладини.

Дакле, три тамбурашка орке-стра, три друштва, су те дивне, јесење вечери, дошли на сцену Дома студената да нас разве-се-ле, да нам дају још једну “инек-цију” за опстанак нашег иден-титета, којег се лако лишимо. И то су учинила друштва “Лале са Мориша” из Чанада, Там-бу--ра-ши из Великог Семиклуша и Темишварски тамбу-раши. Не знам како су се чланови поме-нутих друштава осећали пред празном двораном, али су свој посао урадили што су боље зна-ли и умели. И њихови со-листи су били ту да учине једно вече лепшим од других, обич-них, вечери: Душица Рошу, Љу-ба Петров, Зоран Радић, Ми-лан Бајски, Милан Лукин Чанадац, група девојака. Сви-рали су и певали за нас, оно мало Срба раштрканих по дво-рани, као да су пред пуном двораном. Сат и нешто времена, уз Село моје; Фијакер стари; Ој, Јело Јелено; Кад би ове руже мале; Свилен конач; Стани, ста-ни Ибар водо; Јесен дође; Ај, идемо Радо; Обраше се вино-гради; Тије ноћи; Ој, јесенске дуге ноћи; И дођи лоло; Еј, кад сам синоћ пошла из дућана; Три сам дана, итд, било нам је лепо што смо Срби и што има-мо најлепши фолклор на свету. Уз тамбураше и наше бана-ћанс-ке песме човек може до-жи-вети тренутке заноса и среће као ни у којој другој прилици. А још када су уједињена друшт-ва, на крају, запосела “бину” и запевали “Тамо далеко” све ре-чи су постале сувишне. Па, и ове моје у овом напису.

Толико!

(С.М.)

Са тамбуром међу својима

За тамбуру, нас Банаћане, све везује. И широка поља, и јесења берба винограда, и зимска прела, и храмовне славе, свадбе и крштења, наша лумповања и бекријања, одласци у војску и дочек драгих пријатеља, растанак са драгом и ноћне серенаде под пенџерима сеоских удавача, наши прашњави сокаци и чајанке. Тамбура је наша лепша страна живота.

Први српски ансамбл из Румуније у Сава центру “ЛАЛЕ СА МОРИША” ОЧАРАЛЕ БЕОГРАДСКУ ПУБЛИКУ

Сама вест да су тамбурашки оркестар и вокална група “Лале са Мориша” из Чанада наступили на сцени велике дворане Сава центра у Београду била би довољна да догађај остане забележен у аналима културно-уметничке активности српских фолклорних ансамбала из Румуније у њиховој дугогодишњој историји. Јер, како нам домаћини рекоше, на ову сцену не стиже се лако. А “Лале са Мориша” не само што су се на њу попели већ су својим наступом очарали београдску публику, преко 6.000 гледалаца који су дворану испунили до последњег места.

Наступ “Лале са Мориша” у Београду био је поводом јубилеја КУД-а “Србија” ИМТ (20 година постојања) као и Дана државности Републике Србије. Концерт “Игром и песмом Србији на дар” попримио је медијску пажњу Београда, а самим тим и наступ гостију из Румуније, који су заједно са домаћинима и изворном групом из Вукманова крај Ниша, приредили једно дивно, незаборавно вече.

Част која је указана Чанацима, након њиховог наступа на прошлогодишњем Сабору српске традиције и културе у Београду, морала је бити потврђена и изузетним наступом. А за то се побринуо вођа и упућивач тамбураша и вокалне групе, неуморни проф. Тома Ђурић. У првом делу наступа “Лале са Мориша” су одсвирали и отпевали “Креће се лађа француска” и, судећи по “интензитету” аплауза, постигли су пун погодак. Уследиле су још две веселе банаћанске песме, а у завршници концерта “Лале са Мориша” су наступили са песмом “Тамо далеко” и том приликом су им се на сцени придружили сви учесници концерта. Био је то величанствен тренутак када су и гледаоци одушевљено пратили извођаче и своје нескривено задовољство потврдили снажним аплаузом.

Гостовање “Лале са Мориша” у Београду остало је “записано” и наступом на телевизији Београд. Трећи канал, у оквиру “Београдског програма”. Том приликом су кнез општине Виорел Матеј и спонзор КУД-а “Лале са Мориша” Живко Исаков, у неколико речи представили Чанад и младе аматере, а тамбураши су се представили једном песмом. Иако је овај наступ био кратак (штета што поједини уредници мас-медија из матичне земље немају слуха за госте из дијаспоре када се већ укаже прилика, али то је друга прича) мислимо да су они гледаоци Трећег канала (који нису у истом термину пратили фудбалску утакмицу Југославија-

Румунија) колико-толико саз-нали о постојању српских ансамбала у суседној Румунији, о неговању изворног фолклора, како то Чанаци чине.

Гостовање двадесетак уметника-аматера из Чанада у Београду 27. и 28. марта остаће у памћењу члановима друштва и по једном изузетно пријатном (а било је, истини за вољу, и неколико непријатних момената које желимо да што пре заборавимо) доживљавају. Наиме, позната естрадна звезда српске фолк музике Нада Обрић је са својим друштвом и пријатељима приредила изузетно дивно вече гостима из Румуније у ресторану “Маринада” где су и тамбураши из Чанада сат-два забављали госте. Ово дивно вече и изузетан гест Наде Обрић, након концерта, донекле су ублажили горак укус домаћинског понашања домаћина. Јесте да Чанад није Београд, али... (С.М.)

На Другом сабору традиције и културе Срба у Београду
ЧАНАЦИ НАСТУПИЛИ ФЕНОМЕНАЛНО

Од 24. до 26. јуна 1995. у Београду је одржан Други сабор традиције и културе Срба на којем је учествовало преко 40 културно-уметничких друштава и изворних група из целе Југославије. Као специјални гости пред београдском публиком наступили су уметници аматери СКУД “Коло” из Алена (Немачка), ФМД “Коло” из Неухансена (Швајцарска) и КУД “Лале са Мориша” из Чанада.

У недељу 25. јуна млади уметници-аматери из Чанада наступили су у завршници програма, пред препуним гледалиштем летње позорнице Дома културе “Студентски град” у Новом Београду, сплетом народних игара из Баната уз пратњу тамбурашког оркестра под управом проф. Томе Ђурића. Добро увежбана играчка група, у дивним “лалинским” народним ношњама и уз инструмен-талну и вокалну пратњу тамбураша и групе певача, задивила је гледаоце, не само оним што су приказали на сцени у десетоминутном програму већ и самом чиње-ни-цом што су Срби (како смо чули од гледаоца у блиц-анкети за време наступа) у дијаспори, у Румунији, тако дивно очували свој изворни и аутентични фолклор и оби-чаје. И да све не буде по програму (режија је била врло строга) чанадски тамбураши су се “обратили” гледа-оци-ма и за растанак, била је то последња тачка вечерашњег програма, одсвирали и отпевали познату песму “Тамо далеко”. У тренутку првих акорда тамбурице гледаоци су, уз плъесак, устали и прихватили песму. Био је то тренутак за памћење, тренутак великих емоција и надахнућа. А кад се песма завршила, по први пут су гледаоци затражили “бис”, што се није догодило ни првог ни другог дана фестивала. Дуготрајан аплауз и поклици “Браво, браћо Срби!” били су најлепша награда коју су Чанаци могли да сањају.

Међутим, није то било једино признање које је КУД “Лале са Мориша” добило на овом Сабору. Након про-глашења победника Сабора – изворна група из Бујановца (такмичила су се само друштва из Југославије) додељене су награде и признања специјалним гостима. Тако се у рукама Томе Ђурића, на сцени Дома културе “Студентски град”, пред великим бројем гледа-лаца, уз светла рефлектора и пред камерама београдске телевизије и бројних фото-репортера нашла диплома за изузетан допринос очувању изворног националног фолклора, ста-туета “Београдски победник” и “Златна јабука”.

Таква признања није до сада добило ни једно наше друштво на фестивалима,

саборима и културним мани-фес-тацијама у матичној земљи. (С.М.)

“Лале са Мориша” у Београду И ТАКО СЕ ПИШЕ ИСТОРИЈА СЕЛА

Никада у својој историји неко српско културно-уметничко друштво из Чанада није учествовало на неком сабору или фестивалу фолклора у матичној земљи. То је ове године (1995) учинило КУД “Лале са Мориша”, учествујући као специјални гости на Другом Сабору традиције и културе Срба (у Београду) од 24. до 26. јуна. Друштво је основано тек пре две године захваљујући неколицини ентузијаста из места, који су се прихватили тешког и одговорног посла – препорода културне активности и аматерског покрета у селу. Но, ишло се паралелно. Месни одбор ДССКР је у првом реду одлучио да уреди свој клуб, што је и учињено. Сада девојке и младићи имају свој дом, место где се окупљају, где про-бају песме и игре. Такође, повратком проф. Томе Ђурића у родно село нашао се и човек који ће увежбавати орке-стар. И то је учињено. Требало је наћи и спонзоре, јер без пара тешко је истрајати. И то је решено, јер је Живко Бата Исаков, као изузетан пословни човек, увидео да ће се свом селу најбоље одужити ако финансијски и материјално помогне културно-уметнички рад. Ту је и учитељ у пензији, Злата Павловић, да подметне раме када је по-ребно. А да не говоримо о девојкама, Весни Ђури-чин и Радислави Влашчић, које се највише брину око орга-ни-зације програма, путовања, дочека гостију и слично. Цела активност се не може замислити ни без Љубомира Мендебабе, човека за све. Са таквим тимом (које наше село не би пожелело такву екипу) којем још треба додати и свештенике Огњана и Ђуру Плавшића и кнеза Виорела Матеја, Чанацама није било тешко да другог дана Маратона буду домаћини (и те какви домаћини) КУД из Сечња и драгим гостима из Вуковара са оркестром “Бели орлови”, да организују не само диван дочек и све што иде уз то већ и приредбу и дружење какво се не памти. Својим изванредним наступом на Маратону (Чанаци негују само изворни и аутентични фолклор) они су изборили право да буду специјални гости београдског Сабора. Част и одговорност у исто време.

Припреме за путовање у Београд нису биле једно-ставне како се да замислити. Но, преброђене су све тешкоће и друштво је кренуло на пут. И док смо се кретали ка граници није изостало питање: Како ће тамо бити? Разумљиво је да је владала мала нервоза, трема... Није свеједно наступити на једном Сабору, пред београдском публиком. Храбрили су једни друге, по ко зна који пут анализиран је репертоар. Све је темељно припремљено, али...

Аутобус ниже километар за километром. На изласку из Зрењанина за Београд зауставља нас контрола ми-лицеје. Нешто није у реду са аутобусом! Мора се платити висока казна. Ипак, мировним и “дипломатским” путем све се да решити. Улазимо у Београд. Неки младићи и девојке први пут су у главном граду свих Срба света. Уз помоћ једног добронамерника, у улози водича, стижемо и до Скупштине општине Нови Београд, зборног места свих учесника. Аутобус до аутобуса са регистрацијама из свих крајева Југославије. На стотине и стотине учесника, свих узраста. Пријављујемо се организационој комисији. Следи облачење у народне ношње и, по програму, наступ на неком јавном месту ради “рекламе” и загревања.

Добијамо и плакат са називом места и земље “Чанад – Румунија”. То нам је фирма. Аутобусом стижемо до неког трга. Мало је света, кишовито време, недеља је. Одла-зимо до Аде Циганлије. Ни овде никога. Онда пред неки тржни центар. На платоу наступају прво уметници-ама-тери из Бујановца. Свет се полако окупља. Следе Чанаци. За Београђане нешто ново. Неко из публике се пита: Како то Румуни, а певају и играју српски? Ми, “цивили” им објашњавамо шта је и како је са Румунима и Србима. Чуде се, диве се, пљескају. Кажемо им да српска зајед-ница у Чанаду броји само нешто више од 300 душа. Врте главом: Зар је могуће?! Многи питају којом приликом смо у Београду. Кажемо им о Сабору. Неки тек тада чују за ову манифестацију. Многи су обећали да ће доћи да нас виде. “Реклама” је успела!

Смештај у хотелу “Путник”, затим ручак у мензи фабрике ИМТ заједно са још хиљаду учесника Сабора. Сви су у народним ношњама. Као да се на једном месту окупила цела Србија и Црна Гора, а и нешто више од тога, јер ту су и аматери из Бања Луке, Милића (Република Српска), Бјелгине, Книна... Следи генерална проба у летњој башти “Студентског града”. Редитељ све проверава, упућује, мења редослед... Чанаци наступају на крају. Добро смо прошли. Следи пауза до почетка вечер-њег концерта. Одлазимо до аутобуса паркираног испред једне самопослуге. Прилазе нам чланови КУД-а Сивац. Исто у лалинским ношњама. Предлажу да заједно засви-рају оба тамбурашка оркестра. Речено, учињено. Про-лаз-ници се заустављају, слушају, певуше са тамбурашима. Ту је и неколицина београдских “боема”. Пију пиво из самопослуге и наручују песме. Као на вашару. Како се лако људи могу здружити, спријатељити. Песма је нај-бољи начин за то.

Пре почетка вечерњег концерта башта је већ била препуна. Друштва наступају једно за другим. Као по концу. Не зна човек ко је бољи од кога. Тешко ће бити жирију. Камере снимају, блицеви бљеште, публика пљеска. А онда је најављено и КУД “Лале са Мориша” из Румуније, из Чанада. Тачно је поноћ. Тамбураши су на висини. Нема грешке. И играчка група мами аплауз. Онда изненађење. Тома Ђурић позива оркестар и певаче да се примакну ивици сцене. Поставља два-три микро-фона и креће... “Тамо далеко”. У публици тајац, а онда одушевљена маса устаје и прихвата песму. Дуготрајан аплауз је на крају све рекао. Жири додељује, потом, награде. Специјалним гостима признања. За Чанаце најдража, за уложен труд.

Ујутру је све другачије. Насмејана и опуштена лица, шале, добро расположење. Фотографисање у холу хотела за успомену. Крећемо на Калемегдан. Шетња Кнез Михајловом. Око 14 часова крећемо за границу. Успут нас сусреће невиђени пљусак, а затим сунце обасјава пут. Прелазимо Зрењанин. Бата Исаков предлаже: “Морали бисмо прославити успех, најбоље да то учинимо у Сечњу. Тамо су наши пријатељи”. Друштво прихвата предлог и аутобус мења руту. Стижемо у Сечањ. Келнери поста-вљају столове. Тамбураши се прихватили инструмената и настаје песма. Долазе и челници општине: Лисов, Попа-ра, Самарџић, Миок. Чуде се овој изненадној посети. Честитају на успеху. Разлеже се песма, договори око но-вих посета... Колико ускоро.

“Хвала вам девојке и момци за оно што сте учинили у Београду, што сте пронели славу и име нашег села, рекао је у тренутку одушевљења Бата Исаков. Ни ваши дедови, ни ваши очеви нису имали ту част да наступе пред београдском публиком

, а то је вама пошло за руком и то успешно. Враћамо се кући са два драгоцене трофеја и то је најлепши поклон који можемо учинити нашем Чанаду!"
"Ово је тек почетак нашег препорода, рекао је Тома Ђурић. Сада се не треба опустити већ још више поради на усавршавању програма, на измени репертоара. Од сада морамо тежити само перфекцији, јер назад се не може".
У Чанад стижемо после поноћи. Срећни и задовољни. А како би другачије. (С.М.)

КУД "Лале са Мориша" у Београду ПОХВАЛЕ ЗА УМЕТНИКЕ-АМАТЕРЕ ИЗ ЧАНАДА

У периоду 24-28. јун 1998. одржан је на Новом Београду, под покровитељством Скупштине општине Нови Београд и у организацији КУД-а "Србија ИМТ", пети по реду "Сабор традиције и културе Срба" – Београдски победник 1998.

На овогодишњем Фестивалу, поред 650 учесника из Србије, учествовало је 18 чланова КУД-а "Лале са Мориша" из Чанада – тамбурашки оркестар под управом проф. Томе Ђурића и солисткиња Душице Рошу и Алек-сандре Мандран. Било је ово четврто учешће таленто-ваних тамбураша и солиста из насеља крај Мориша, правих представника српског фолклора из Румуније.

Чанаци су у Београд допутовали у петак, где су их дочекали госпођа Мира Дрча, начелник за културу општине Нови Београд, г. Петар Јанић, директор Сабора, г. Радојица Кузмановић, уметнички директор КУД-а "Србија ИМТ" и кореограф овогодишњег сабора, госпођа Јелена Кузмановић, представник ансамбла "Коло" и друге личности.

У вечерњим сатима, у свечаној дворани Политехнике, одржано је вече староградских песама. Дворана је била дупке пуна, а водитељице су биле познате глумице Јелена и Ивана Жигон. Наступили су познати југословенски солисти као Жарко Данчуо, Јасна Кочијашевић, Јасна Стојковић, Драгослав Михајловић Канаринац и други. У тој изузетној селекцији завидан успех су имали и чланови КУД "Лале са Мориша". Свирало се и певало до касно у ноћ.

Другог дана боравка у главном граду Србије и Југославије гости из Румуније су, уз помоћ домаћина, пре подне разгледали знаменитости Београда, а у предвечерје у Студентском граду, на отвореној сцени, одржан је концерт народних песама и игара. Све учеснике ове приредбе поздравио је г. Чедомир Ждрња, председник организационог одбора сабора и г. Петар Јанић. Наступили су изузетни виртуози, чланови културно-уметничких друштава "Абрашевић" из Крагујевца, "Иво Лола Рибар" из Београда, "Србија ИМТ" и други. Овога пута чланови нашег друштва су били само гледаоци.

У недељу, на сам Видовдан, чланови КУД-а "Лале са Мориша" су присуствовали светој литургији у црквама Београда. Тако смо били и у Саборној цркви, и у цркви Свете Петке, и у цркви Свети Сава. По подне, у 16.00 часова, отпочео је дефиле учесника Сабора, са почетном тачком на Калемегдану. Ишло се Улицом Кнеза Михајла, преко Теразија, до Скупштине града Београда, одакле смо аутобусима кренули за Студентски град на Новом Београду. На сцени ове познате културне установе одржано је вече родољубивих песама. Међу учесницима били су

аматери из Сивца, Радојева, Ниша, затим ансамбли из Бугарске, Македоније и разних крајева Србије. На жалост концерт је морао бити прекинут због јаког пљуска и невремена, те је додела награда обављена у холу Студентског ресторана.

Највреднија награда, прелазни пехар Београдски победник петог Сабора, припала је АКУД-у “Медијана” из Ниша. Друштву из Чанада је припала мала статуета и диплома-захвалница за изузетан наступ на Сабору.

На растанку, као и увек, загрљаји, пољупци, сузе радоснице и обећања за скоро виђење. Овом приликом чланови КУД-а “Лале са Мориша” захваљују се свим домаћинима за узуетно гостопримство и пажњу указаној током тродневног боравка у Београду.

Овогодишњи Сабор традиције и културе Срба био је у знаку 800. годишњице манастира Хиландара, 100. годишњице рођења песникиње Десанке Максимовић и 50. годишњице изградње Новог Београда. (В. Ђ.)

Гостовање које ће се памтити из више разлога “ЛАЛЕ СА МОРИША” У МАТИЧНОЈ ЗЕМЉИ

Гостовање КУД “Лале са Мориша” из Чанада у Бе-о-граду и Новом Кнежевцу остаће дуго у сећању четр-де-сеторици младића и девојака из овог нашег села, јер је имало и лице и наличје. Не треба трошити речи, а ни Чанаци то не желе, и казати колико је напора и труда потребно једној тако малој заједници да обезбеди све што је потребно за дводневно гостовање када треба одржати два концерта и преваљити око 600 километара. Уз то ни сви чланови оркестра, вокалне групе и играчке дружине нису могли на пут због разних обавеза. Ипак, руковод-ство друштва и месне организације Савеза Срба се одазвало позиву КУД “Србија ИМТ” из Новог Београда да учествује на Четвртом Сабору традиције и културе Срба “Београдски победник”, као и КУД из Новог Кне-жевца да приреди представу у месном Дому културе.

Позиви нејасни и двосмислени

Ако ова кратка “сторија” коју ћу вам испричати као очевидац, може послужити и другим нашим друштвима када буду уговарали размене друштава и посета (програма) са сличнима из матичне земље, онда је нисам џабе написао. Дакле, позив је стигао у Чанад у којем се лепо и читко види да је друштво позвано на Сабор и да их позивају за суботу, 28. јун око 11.00 часова у Скупштини општине Нови Београд. У пет часова изјутра аутобус је кренуо из Чанада и са малим прекидима на граничном прелазу наставили смо пут Београда. Након трочасовног путовања, ужареном банатском равницом, стигосмо пред зграду Скупштине општине. Овде ни живе душе. Нико да нам пожели добродошлицу, да нам понуди чашу хладне воде. Једино смо са портиром могли разговарати. А пор-тир, као и сва његова сабраћа широм света, много тога не зна. Срећом, са нама су допутовале и две госпође, бивше чланице КУД “Србија ИМТ”, које су боравиле у Румунији. Захваљујући њима успели смо да сазнамо да су нас домаћини очекивали тек поподне и да ништа није припремљено за... Неко се ипак нашао (колико смо успе-

ли сазнати, један од спонзора) који се “смиловао” те нас пошаље у хотел да се освежимо, одморимо и припремимо за пробе у Студентском граду. Дуго најављиван дефиле учесника Сабора, преко 500 аматера из целе Србије, од Скупштине општине до летње позорнице у Студентском граду, онако у народним нош-њама, отегао се скоро два сата, за које време су и старци и старице и малишани од шест-седам година чекали на ужареном сунцу, у колони, да председник општине... поразговара са представницима друштва. То се није догодило у заказано време, већ... да не причамо. И тако преморени, ожеднели (поново нико да пружи учесницима чашу воде на ужареном асфалту) кренуше уметници ка одредишту где су их очекивали редитељи програма, а саме пробе трајале су неколико часова. Очекивали су мла-ди Чанаци да виде и поразговарају са својим врш-ња-цима из Београда, члановима друштва “Србија ИМТ”, које су тако дивно угостили неколико дана у Чанаду и Семиклушу. Џабе... Након програма (о томе у наставку) после поноћи и вечере одосмо у хотел са намером да се сутрадан саста-немо са руководиоцима КУД-а “Србија ИМТ” и пораз-говарамо о сарадњи. Опет, џабе. Ни покушаји преко телефона да се ступи у контакт са људима који су били срдачни и љубазни у... Чанаду, нису уродили плодом. Одлучисмо да кренемо на пут дуг 200 км за Нови Кнежевац, по највећој температури, да посетимо Сремске Карловце и Петроварадин, када смо већ у овим кра-јевима.

Позив за концерт без одјека!

СТИЖЕМО У НОВИ КНЕЖЕВАЦ ОКО 18.00 ЧАСОВА. Градић на северу Баната, уз саму Тису, дочекао нас је великим плакатом у центру места у којем је најављен недељни концерт гостију из Румуније. Паркирамо испред Дома културе (или Позоришта, како нам касније рекоше), јер је за то одредиште гласио позив. Покушавамо на неколико врата. Нигде никога. Руководиоци чанадске делегације покушавају да од неких пролазника сазнају где су до-маћини. Ништа од свега тога. Поседосмо у летњој башти неког кафића да се освежимо, колико нам је “џепарац” дозвољавао. И тако се распричасмо сами са собом, неки повадише торбе и остатак ужине да се заложу. И тек решисмо да се кући вратимо када нам се придружи г. Хорватов, један од организатора концерта. Уз традицио-нално извињење због кашњења, г. Хорватов нам још рече да председник општине неће доћи да поздрави госте из Румуније (Србе ваљда из Румуније!) јер припада... не знам којој партији и на изборима је било... шта је било. Да човек не поверује! На крају одосмо и до места представе. Дворана за-иста дивна, озвучење идеално, “Лале” спремне за про-грам у тачно 20.00 часова. Но, није било да буде. Уз извињење домаћини нам рекоше да је публике мало и да можемо почети у 21.00 час, па ко је дошао добро дошао, а ко није... И заиста током целе приредбе у сали није било више од 25 особа у једном тренутку! Пола мање него гостију!

Чанаци одржали лекцију домаћинима

На сцени Студентског града “Лале са Мориша” су наступили једино са тамбурашким оркестром и групом певача и то у трајању од 8 минута, колико је било резервисано сваком од десет учесника. Лављи део програма приграбио је организатор (а ко би други?) и то више од сат времена. У том кратком раздобљу група Томе Ђурића је била сјајна као увек, а публика је то наградила како и ваља. Међутим, није постигнут успех од пре две године. Велика статуета “Београдског

победника” припала је КУД из Лепојевића (заиста дивна представа), а Лалама мала статуета. Међутим, највеће признање је било када су замољени да на крају вечерње представе, када су на сцени били сви учесници, одсвирају и отпевају “Тамо далеко”. Пун погодак.

На сцени у Новом Кнежевцу, без обзира на мало-бројност публике, тамбураши, певачи и играчи су над-висили сами себе вероватно ослобођени треме пред таквом публиком као што је београдска или из пркоса и ината да докажу да је вредело напунити дворану, бар у месту са око осам хиљада житеља и 250 полазника школе фолклора. Ех, да у Чанаду има бар десети део толиког српског народа! Да кажемо да је гост Чанада била Александра Мандран из Семиклуша, која је у свом стилу просто очарала оно мало публике. Истина, приметили смо код неколико старијих особа како са неверицом прате наступе гостију из Чанада, крстећи се и чудећи зар је тако нешто могуће. Е, па јесте!

Звона у поноћ

И да не буде све у тужном тону, након представе месни парох, са неколицином сарадника из црквене општине, који су и били на представи (хвала им) позваше нас да разгледамо преуређену цркву у месту. И тако у поноћ забрујаше звона са цркве која је “тек” испунила 200 година постојања, осветљена рефлекторима са свих страна и рестаурираним иконостасом и сликама, као да је нова. Када аутобус крену за Румунију поново се зачу песма девојака и момака са задњих седишта. Учинило ми се да није било толико радости и заноса у гласовима као пре два дана када кренусмо из Чанада. Или ми се можда само причинило. (С.М.)

Репортажа са гостовања КУД “Лале са Мориша” у Бујановцу
ПУТОВАЊЕ НА ЈУГ

Дуго су се Чанаци припремали за узвратну посету пријатељима у Бујановцу, на југу Србије. КУД “Коло” из овог градића славило је свој 25. рођендан и за ту прилику у госте позвали Чанаци са својим тамбурашима, певачима и играчима. Иако се на пут требало кренути кад за то време није (вејавица, хладноћа, дан кратак) Чанаци нису желели да пропусте прилику, а да се не виде са својим пријатељима “на њиховом терену”. Када је све било спремно, у петак 10. новембра 1996, у 7.00 сати аутобус са уметницима-аматерима, али и другим житељима Чанада, њих четрдесетак укупно, кренуо је испред Српског клуба на пут далек и, како ћемо видети, нимало лак.

Бироократија на граници

На пут Чанаци нису кренули празних руку. Знајући да и у Бујановцу има избеглица из Републике Српске Крајине, понели су пошиљку хране (1,5 милиона леја) коју је припремио ДССКР, а са своје стране ђачки прибор (свеске, оловке, фломастере и друго) за дечаке и девојчице из српских крајина. Наравно, мислили су Чанаци и на себе саме тако да су, као прави Банаћани, стрпали у своје путничке торбе подоста хране, а богами и пића, јер требало се добро загрејати на ниској температури, али и да понуде своје домаћине шљивовицом, кајсијачом, бреско-ва-чом и другим “воћним соковима”. До граничног пре-лаза Жомбољ – Српска Црња све је било у реду. Овде је, међутим, бирократија почела да делује. Иако је вођа

пута, госпођица Весна Ђуричин располагала свим уред-ним па-пирима, а било је тога подоста, цариници и по-гранична полиција је све то до танчина прегледала (од примице Томе Ђурића до бекеша Славена Павловића) јер, не дај боже да неко не врати свој инструмент са гостовања. А када су се уверили да су Чанаци на пут кренули не ради шверца већ једино да часно обаве мисију, дадоше зелено светло.

Са друге стране рампе иста слика. Озбиљни и ћутљи-ви службеници обавише свој посао “натанане”, темељно и строго по пропису (једино је око пошилџке хране било мало натезања јер није било службеника који да провери исправност месних конзерви). На крају нам пожелеше срећан пут и да се вратимо живи и здрави! Када погледасмо на часовнике испаде да смо на овом простору дугом 200 метара изгубили пуна три сата! Занемарљиво, зар не?

На сву срећу пут до Зрењанина, а затим до Београда превалисмо без већих потешкоћа захваљујући друмарима који су обавили свој посао како треба. Једино нам при изласку из Зрењанина полиција на контролном пункту не додели новчану казну у девизама због неког тахографа на аутобусу који не беше исправан. Камо среће да је у нас све исправно. Били бисмо испред Америке.

Београд нам је и овога пута задавао главобоље због обавезе тешких возила и аутобуса да саобраћају што даље од центра, а то значи лавиринтом, којем је странцу тешко да се снађе. Тек кад избисмо на аутопут Београд – Ниш код Газеле, лакну нам. Али само до наплатне рампе!

Хуманитарна помоћ, врло добро, али...

Знали смо да се кретање свих возила југословенским ауто-путевима наплаћује. Странци у девизама. Међутим, како смо располагали папирима у којима је било назна-чено да аутобус путује за Бујановац, да носи пошилџку хуманитарне помоћи и да путници нису нико други до уметници-аматери који ће у Бујановцу приредити хума-нитарни концерт, рачунали смо да ће службеници на-платне рампе уважити све то и ослободити нас нимало малог издатка из буџета ионако сиромашног КУД “Лале са Мориша”.

Службеник све то прегледа, климну главом и рече: Све је ово у реду, али путарину морате платити. Овде имате путни листић до Ниша. Ако тамо уваже ова документа можда нећете платити путарину...

До Ниша путовали смо удобно и брзо јер ауто-пут је ипак нешто друго од обичне саобраћајнице. Са неколико кратких прекида, тек да се попуши цигарета и разгиба тело, стигосмо до наплатне рампе надомак Ниша. Ноћ је већ била загосподарила тако да нам је било јасно да нећемо стићи у заказано време у Бујановац. Но, уверени смо били да ће нас домаћини чекати на зака-заном месту.

“Парламентарна делегација” у саставу Весна Ђури-чин и Љубомир Мендебаба крену да са службеницима наплатне рампе преговара око ослобађања путарине. Аргумента је било доста, једино је то службеник требало да уважи. Више од пола сата “натезања” није ништа помогло тако да се “Цезару морало дати што је Цезарово”. У кратком року вође пута сакупише од “путника” новац и... кренусмо даље уверени, како нам рекоше на рампи, да више оваквих “незгодних места” до Бујановца нема. Заобиђосмо Ниш преко петље и тек се уписали на аутопут за Скопље (траса пролази кроз Бујановац) испред нас искрсну нова наплатна рампа. Распитасмо се да ли и овде треба платити путарину иако само 500 метара даље

постоји могућност да се “прошверцујете” на главни ауто-пут са старог пута. Требало је.

Како су резерве биле исцрпљене сагласисмо се да кренемо старим ауто-путем, који је у ствари обичан пут. Тај маневар коштао нас је више од сат изгубљеног времена али уштедисмо девизе. Не зна човек шта је боље.

У Бујановцу друштво беше на окупу

Ноћ без месечине ускратила нам је могућност да из аутобуса разгледамо околину и дивимо се прелепом пејзажу (видесмо га при повратку). Недостатак саобраћајних ознака места, мимо којих смо пролазили, отежао нам је да на мапи пратимо где се налазимо и колико још имамо километара до Бујановца. Буквално, ни на једном месту од Ниша до Бујановца, а раздаљина износи негде 150 километара нисмо наишли на неки саобраћајни знак. Када угледасмо бројна светла на левој страни пута схватисмо да пролазимо поред Врања, а онда ни Бујановац није далеко. И тако око једанаест часова увече стигосмо на улаз у град. Ту нас је дочекала делегација домаћина и повела нас до Дома културе, где су нас, већ неколико часова, чекали домаћини.

Загрљаји, сузе и ... домаћа туршија

О сусрету пријатеља не треба трошити речи. Испред велелепне зграде Дома културе (у којој још функционишу многе друге културне институција, новине, радио станица и слично) дочекаше нас са хлебом и сољу (и ракијом, наравно) уз звуке “бучног” оркестра. Загрљаји, пољупци, сузе, “Добро нам дошли” и сав репертоар при оваквим сусретима откриви нам срца и сви скупа пођосмо у свечану салу. Поседасмо за столове на којима беху постављене ђаконије, сокови и пиће. Председник КУД “Коло” Бобан Димитријевић са пар речи поздрави драге госте и најави програм гостовања. Узвратише му Весна Ђуричин и Злата Павловић. Сат-два поседасмо на разговор о свему и свачему, како у таквим приликама бива, пијуцкајући ракију или вињак и мезетећи специјалитете које нам домаћини понудише. Домаћи овчији сир и домаћа кисела туршија (врста паприке) као да најбоље пријаше префињеном укусу Чанаца. И када беше око два сата после поноћи кренусмо на починак. Млађи код својих вршњака, а остали у мотел.

Пут за манастир раван авантури

После доручка прошетасмо Бујановцем. Паланка типична за јужну Србију. Многе старе зграде потврђују податак да су овде Турци господарили преко пет векова, све до 1912. године, након балканских ратова. Владали и на локални живаљ и дан данас оставили дубоке трагове у менталитету, опхођењу, уредности... Поређења са Вршцем или Кикиндом су излишна.

Око 12 часова кренусмо на излет у манастир Прохор Пчињски, након што нас обавестише да је пут, дуг 30 километара, проходан. Прва деоница пута није наговештавала какве нас све муке очекују. Тек кад зађосмо у високе планине Козјак схватимо да пут води на... небо, а не у манастир. Серпентине какве нико од нас у животу није видео као да нису имале краја. Аутобус се пужевом брзином пењао ка звездама. Млађи део “туриста” нон-шалантно је све то посматрао и доживљавао док су они из старије генерације вероватно помишљали да на “бр-зака” сачине тестамент. Наши водичи су са смешком на лицу пратили реакције Васе, Томе, Злате, Стојана... Знали су они шта су знали! И у једном тренутку, када је аутобус кренуо низбрдо, угледасмо велелепни, чаробан приказ. Угледасмо у дну котлине

манастир. Деловао је као играчка иако смо се на лицу места уверили да је један од највећих манастира у Србији. Поред њега река Пчиња, бистра као суза, већ вековима у себи носи историју овога краја. Ту су већ и прве викендице, подигнуте овде, Богу иза леђа, да потврде да човек може стићи и до најза-битнијих крајева. Млађи калуђер нас је упознао са историјом манастира, са његовим ктиторима, са значајем манастира за српску духовност.

Преподобни Прохор Пчињски рођен је у Овчем пољу, у првој половини 11. века. Врло рано изучио је књижевну мудрост, али пошто душа и срце његово “љубљаше Бога изнад красоте света и земаљских чари”, напусти родитељски дом и настани се у нагоричанском пештеру источно од Куманова, потом на планину Козјак, јужно од Врања и у подвигу проведе 62. године.

За његове подвиге у посту, бдењу, молитви и осталим богоугодним делима, Бог га је још за живота, наградио даром чудотворства и пророчтва.

После његовог пресељења у вечни живот, јавио се у сну византијском цару Диогену, коме је, још као вел-можи, прорекао да ће постати цар, што се и обистинило 1067. године.

Дирнут опоменом за неизвршено обећање, цар Диоген дође и пронађе мошти преподобнога Прохора и сагради у његову част манастир крај реке Пчиње. Ту положи његове свете мошти, из којих потече целебно миро, које и данас точи и даје оздрављење свима онима који са вером долазе у ову светињу.

Молитвама и чудима Светога Оца (како народ у пчињском крају назива преподобнога Прохора), његов манастир је девет векова прави духовни центар монаштва и свих богочежњивих душа.

Након разгледања манастира, цркве, воденице која и данас меље квалитетно кукурузње брашно за проје и качамак, пођосмо на ручак у једну од просторија туристичког комплекса у оквиру манастира. А повратни пут не учини нам се нимало лакшим до оног када овде дођосмо. Тек када аутобус пристаде на паркинг у близини Дома културе у Бујановцу, многим лакну. Но, и поред свега тога доживљај је био изванредан и нико није зажалио.

Заједно на сцени

У суботу увече у препуној сали Дома културе (500 места) на великој сцени наступили су домаћини и гости. Програм је био изузетан, а публика је топло и бурно по-здравила наступ Чанадаца – од тамбураша, који су про-сто бриљирали, до играча, соло певачице Душице Рошу и осталих учесника. Све је било како се само пожелети може.

За опроштај, ако се тако може рећи, приређено је, након програма, заједничко дружење. Овога пута госте је поздравио г. Добривоје Ђорђевић, директор у Скупштини града Бујановца и у неколико реченица упознао госте са овим градом. Прибележили смо да је Бујановац град на тремећи Србије, Косова и Македоније, а да ни бугарска граница није далеко, да му је становништво мешовито (60 одсто Албанаца, Срба, много Рома, Македонаца, Бугара, Турака), да град просто лежи на неисцрпним резервама минералних вода (овде се флашира позната минерална вода “Хеба”), гаса и лековитог блата, да има развијену трговину, да има богату културну и спортску активност, да нема међуетничке нетрпељивости итд.

Уз богату трпезу, песму и игру окончасмо и други дан посете. Ваљало је поћи на починак јер сутрадан је требало кренути за Чанад.

Довиђења, до следећег сусрета!

У недељу ујутру растанак. Иако се магла још није подигла, уз нешто подужи опроштај од наших домаћина, кренусмо на пут кући. Било је тек прошло 9 часова када је аутобус већ напуштао подручје Бујановца. Сада смо могли, иако у отежаним условима због магле, да разгледамо дивне пределе врањанског краја и присетили се Боре Станковића и његове “Коштане” и “Нечисте крви”. Но, како смо се ближили Нишу почели смо раз-миш-љати да ли ће нас овога пута на наплатној рампи ослободити, јер смо имали и потврде из Бујановца да смо предали хуманитарну помоћ. Пред наплатном рампом поново је делегација, у истом саставу, кренула на преговоре. Резултат исти као и при доласку. Нема нам куда него кренути обичним путем до Београда, кроз насеља и градове. Близу 200 километара брдовитим крајем није мала ствар, поготову што смо се поново суочили са проблемом саобраћајних ознака. Једноставно, на раскрсницама нисмо знали у ком правцу да кренемо, а таквих “загонетки” било је напретек. И не мало пута морали смо у “рикверц”. Губили смо драгоцене минуте, нерве. Код Марковца одлучисмо да скренемо ка Тополи и Опленцу, јер већ кад нисмо на ауто-путу бар да посетимо Карађорђево град. Један саобраћајни удес у неком селу, баш на главној цести, приморао нас је да “паузирамо” више од сат времена јер полиција и истраж-ни органи су вршили свој посао темељито, и ту бога нема. И управо због тог прекида стигосмо у Тополи када је већ било прекасно за разгледање задужбина династије Карађорђевић. Кад је већ било тако кренусмо преко Младеновца за Београд.

У главни град Југославије стигосмо око 21.00 час. Кратак предак испод Калемегдана, боца сока или шоља кафе у најближој кафани и... пут границе. Око поноћи на граници је била већа гужва него усред бела дана. Вероватно погађате због чега. Но, то није наш посао. Журили смо кући. Сат после поноћи стигосмо у Чанад. Свако је једва чекао да легне у своју постељу. Возач Хуберт понајвише. Мислим да дуго неће заборавити ово путовање и возњу. (С.М.)

“ЛАЛЕ” У ДЕСКИ

Преображење господње је значајан дан за Дешчане у Мађарској. Тада је њихова храмовна слава. Од давнина. Некада је Деска, на само 25 километара од граничног прелаза Чанад – Кишсомбор, било, како мештани тврде, скоро чисто српско место, са преко 2.500 становника. Данас Деска има више од 3.000 становника, али само 270 српских душа. Разлоге не треба набрајати, јер су исти као и у српској заједници у Румунији. Упркос тако малом броју Срба културни и духовни живот у месту не јењава. Српска православна црква је изграђена 1859. године на месту још старије цркве-брвнаре. У лепо уређеној цркви и предивној порти одржана је у недељу о Преображењу господњем храмовна слава. У госте Дешчанима дошли су чланови КУД-а “Лале са Мориша” који уједно чине и окосницу црквеног хора. Са њима је био и њихов упућивач Тома Ђурић и чанадски парох Пера Илијевић. Њих су позвали организатори ове светковине, односно месни црквени одбор, локална српска самоуправа и месна организација Савеза

Срба у Мађарској. Позвали су их домаћини у оквиру покренуте сарадње између ова два погранична места и, како је рекао члан земаљске управе Савеза Срба у Мађарској г. Боривој Рус, приликом пријема делегације из Чанада у парохијском дому, дошло је време да се ојача и развије сарадња између српских заједница у Румунији и Мађарској, јер и једни и други имају много тога заједничког. А то се лако могло приметити управо тог дивног дана, када је чанадски црквени хор појао за време храмовне литургије и вечерња, а парох Пера Илијевић служио заједно са месним парохом. Лепо је било и након резања славског колача и освећења кољива и... грожђа, за време народног весеља. У препуној порти били су и гости из Сентивана, Батање, Сегедина и других места где живе Срби, такође, бучно, весело и раздрагано било је и на славском балу, где су и млади и стари играли и певали до зоре. Током боравка гостију из Чанада договорено је да КУД “Лале са Мориша” поново дође у Деску почетком октобра на фестивал фолклора, а Дешчани би на лето идуће године узвратили посету. И тако је још једна трајна сарадња покренута. На задовољство и једне и друге стране. (С.М.)

VI Сабор српске културе – Деска 2001. “ЛАЛЕ” НА СЦЕНИ

Српско културно удружење “Банат” из Деске, Самоуправа Срба у Мађарској и Српска редакција Радио Печуја организовали су по шести пут Сабор српске културе, у категорији “Српска народна и духовна музика”, 20. и 21. октобра 2001. у Дески. Да кажемо и то да су ову међународну манифестацију помогли Јавна фондација за националне и етничке мањине у Мађарској, Самоуправа села Деске и друге организације. Из Румуније је на овом сабору учествовало КУД “Лале са Мориша” из Чанада.

Концерт духовне музике

У суботу поподне у месној српској православној цркви одржан је концерт духовне музике. Том приликом су наступили вокални састав “Академац” из Новог Сада, под диригентском палицом Јована Јеркова и певачко друштво “Лале са Мориша” под управом Томислава Ђурића. На репертоару оба друштва биле су духовне и старе песме, а бројни присутни у прелепој дешчанској Српској цркви попатили су сваки наступ аплаузом.

У вечерњим сатима у дивном, уредном и функцио-налном Дому културе наступили су сви учесници Сабора српске народне музике и песме, како из Мађарске тако и из Румуније, Хрватске и Војводине. Пре почетка самог програма присутнима су се обратили поздравним речима градоначелник Деске, Јожеф Шимиц, потпредседник Самоуправе Срба у Мађарској, Боривој Рус, који је уједно и истакао чињеницу да су на шестом Сабору по први пут присутна и друштва из иностранства, а истовремено поздравио и званице присутне на Сабору, међу којима и председника нашег Савеза Огњана Крстића, затим гос-пођу Зорку Кнежевић из Београда, те Перу Ластаћа, председника Самоуправе Срба у Мађарској. Уметнички део манифестације је отворио Хор српске основне школе и гимназије из Будимпеште, којим управља Оливера Мандић, са неколико дивних композиција. У наставку је наступио омладински оркестар из Ловре (први пут до

сада), којим управља Радислав Халас. Оркестар чине углавном дечаки и омладинци од 12 до 18 година и негују изворну народну музику банатског поднебља. КУД “Лале” из Новог Кнежевца (Војводина) представило се публици својим тамбурашким оркестром и солистом Радетом Петровићем. Они су извели сплет банатских народних песама и игара.

Пријатно изненађење за све присутне био је наступ дуета двеју дивних девојака из Сантова, који је извео (без музичке пратње), надахнуто и дивно, неколико старих песама, а које је својевремено забележила и сачувала познати народни рапсод из места Љубица Шишковић. По други пут на сцени су се појавиле “лале”, али овога пута ансамбл “Лале из Баната” из Деске, под управом Љубо-мира Руса. Они су пратили и мешовито певачко друштво “Дукат”, такође из Деске. Солисти су били Макса Рус и Миливој Ђорђевић. Из Хрватске, тачније из Трпиње, домаћинима и гостима се представио КУД “Младост”, под управом Дејана Марјановића, а солиста је био Живојин Кергић. Овај ансамбл негује претежно славонски фолклор. “Академац” из Новог Сада је из свог богатог ре-пер-тоара изабрао старе и скоро заборављене песме, које су се некада певале у селима и градовима дуж Дунава, од Сентандреје до Сомбора. Руководилац ансамбла Јован Јерков је заиста врсни познавалац музике, културе и духовне баштине Срба са простора бивше Аустро-угарске царевине.

Бис за наше “Лале”

И најзад се на сцени појавило и КУД “Лале са Мориша” у традиционалној српској банаћанској ношњи. Тома Ђурић је обновио и “освежио” репертоар новим нумерама. А наступ тамбураша, певачког друштва и вокалне солисткиње Душице Рошу публика је топло поздравила (и на бис позвала) госте из Чанада, који су на крају одсвирали и отпевали “Тамо далеко”, на радост и задовољство свих присутних.

Домаћи народни оркестар “Банат”, под управом Стојана Брцана, је окончао ово дивно вече, а уз тихе звуке хармонике и тамбуре представник ССМ Пера Ластивић захвалио је свим учесницима уз “једну примедбу” да је његов утисак тај да ово није била “међународна смотра” с обзиром да сви учесници, без обзира из ког краја или места дошли, говоре истим језиком, негују исту музику и припадају истом народу! Г. Пера Ластивић је затим свим учесницима уручио дипломе и пригодне поклоне. Заједничко дружење се наставило до касно у ноћ у месном ресторану.

Будућа сарадња

Сутрадан је у месној српској цркви одржана литургија на којој су служили свештеници Пера Илијевић из Чанада и Бранислав Галић из Деске, а за певницом је било певачко друштво из Чанада.

Након литургије гости су посетили изложбу старина у парохијском дому и са домаћинима Митом Живићем, председником црквене општине, др Марком Русом, председником задужбине “Милош Црњански”, Боривојем Русом, потпредседником ССМ, др Љубомиром Јанчи-ки-ним, председником СС у Дески поразговарали преваз-ход-но о будућој сарадњи и акцијама које ће заједнички организовати. У име Савеза Срба у Румунији домаћинима је на гостопримству захвалио Огњан Крстић иста-кавши да Срби из Мађарске и Румуније морају од сада више “времена” да посвете једни другима, и потврдио речи домаћина Боривоја Руса да

смо много година пропустили до сада и да то ваља надокнадити. (С.М.)

“Лале са Мориша” на Фестивалу у Кикинди
КАД ЗАСВИРА ТАМБУРИЦА

Друштво за неговање музике “Гусле” из Кикинде, нама добро познат ансамбл након честих и успешних го-стовања у Румунији, а посебно овде у Банату, органи-зо-вао је друго издање Међународног фестивала народних оркестара – Кикинда 2003. На овом сада већ познатом фестивалу учествују народни оркестри и инструментални састави из бројних земаља, међу којима и Румуније. На првом издању, дакле минуле године, нас је представљао, више него успешно, Ансамбл “Темишварски тамбураши”, који су на сцени кикиндског Народног позоришта по-брали бројне аплаузе.

Ове године часно и успешно представили су нас чланови КУД-а “Лале са Мориша” из Чанада, који су били позвани и прошле године, али из објективних раз-лога нису могли учествовати. Сада су на пут кренули појачани и Миланом Лукиним Чанацем и Иваном Панти-ћем, тако да је састав, на поменутој сцени Народног по-зоришта, деловао силно и професионално. У полчасов-ном наступу, пред препуном двораном врских познаваоца и уједно обожаваоца тамбурашких извођења изворних песама и игара, Чанаци су били они прави, а то је пу-блика знала да награди аплаузом. Такође и наступе соли-ста Душице Рошу и Љубе Петрова, који су отпевали по две народне песме. Тома Ђурић је и за ову прилику, као вођа оркестра, одабрао пригодан репертоар за оркестра-цију као и репертоар певачке дружине. Када се све сабере било је изванредно.

- Кикинђани су се, ко зна по који пут, уверили у ква-литет тамбурашких састава из Румуније, рекао нам је вођа чанадске делегације Љубомир Мендебаба, и замо-лили нас, посебно љубазни директор “Гусала” Зоран Пе-тровић, али и остали чланови овог престижног ансамбла, да идуће године тамбурашки састави “Темишварски тамбураши” и “Лале са Мориша” наступе, на трећем издању, заједно и са групом певача оба састава. Мислим, рекао је Мендебаба по повратку из Кикинде, да са мало вежбања то можемо учинити. Била би то права послас-тица за Кикинђане, али и за остале учеснике на фести-валу, којих је и ове године било из неколико балканских и европских земаља.

Иначе, фестивал траје три дана. У четвртак, 31. јула, било је свечано отварање испред Скупштине града, у петак 1. августа, у сали Народног позоришта протекао је Концерт представљања, у суботу 2. августа (када су на-ступили и Чанаци) Гала концерт, а у недељу, 3. августа, оджан је Концерт добре воље и Званично затварање фестивала. (С.М.)

Тамбурашка гостовања у Србији
НАЦИЈА ФИЈАКЕРА

Срце примаша као димензија равничарског духа
У суботу и недељу 12. и 13. октобра су наши там-бурашки оркестри гостовали у Србији и духом пониш-тили појам географских граница што раздвајају Србе.
Чанадски ансамбл Лале са Мориша је ванредним кон-цертом задужио Кикинду у

оквиру локалне манифестације “Дани лудаје” а Темишварски тамбураши су први пут учествовали на “Бисерници Јанике Балажа” у Новом Саду. Наши Чанаџи – Тома Ђурић са Лалама са Мориша и Миленко Лукин – Чанаџа са Тамбурашима – појаснили су матичној земљи шта у нашем речнику значи дијаспора, шта значи душом неговати фолклор.

Тамбурашко друштво Лале са Мориша је по други пут наступало у Кикинди, и то на позив Друштва за неговање музике “Гусле”.

Чанаџе је у седишту “Гусала” дочекао директор ансамбла Зоран Петровић (недавно изабран), човек изузетно предузимљивог духа, који своју активност условљава принципом дела говоре. Разговори са пред-сед-ником ССР Огњаном Крстићем и представником Чанаџа, Љубомиром Мендебабом, били су крајње конструктивни и сводили су се на изнаглажење могућности и примењивања тактика да фолклор очува како свој живот, тако и аутентичност. Зоран Петровић није дијалогски заобишао ниједан вид тематике, од стварања и обучавања оркестра, кореографског квалитетног рада – до пуког васпитавања нараштаја у музичком националном духу.

Златна жица поморишка

У изложбама кикиндских радњи мали плакати су најављивали концерт чанаџских тамбураша, који нису знања и срца штедели у своја два наступа. За време проглашавања најтеже лудаје (224 кг!), Лале су се пред публиком загрејали двома песмама, чиме су нагостили да ће зажалити онај који буде изостајао из дворане Народног музеја у 20.00 часова.

Пре самог концерта, Лале са Мориша су рекламно одсвирали пет минута у холу музеја у којем су делом били приказани Дани лудаје: преко 120 цртежа овог банатског симбола, осликавање стварности мотивима јесење равнице – сноповима тулузине и страшилима, као и изложба наивне ликовне уметности Еве Хусарикове.

Кореограф и дугогодишњи члан “Гусала”, Драго-мир-Макса Новобајски је Кикинџанима представио већ знане госте, а остало је њима припало. И вече, и дан и одушевљење публике. Све су то понели у Чанаџу.

Сви су знали...

Чика Тома Ђурић је у четрдесет минута са својим момцима одсвирао компактан концерт. “Свилен конач” је посебно дотакла домаћине, а “Стари фијакер” је непобитно дао праву димензију банатској чежњи. Песма је пленила сетом широких завејаних сокака, сви су у при-гушеном бату копита по снегу распознали ритам прош-лог времена. Сви су осетили спокој фењера који су про-зоре кућа у сумрак бојили у жуто. Сви су знали да је у тим кућама топло. Сви су знали и да је лала, румен, у загрљају своје Сосе и ... вина. И сви су знали да је лала, поред пећке, исконски замишљен у слободу живота и загледиан у чварке, дедину тамбуру и кумин осмех.

У нацији фијакера још увек је жива чаролија оног рогља душе иза којег распознајемо старог вранца бат...

Душица Рошу је кратким наступом померила гра-ницу лепог за лествицу више. Кристал изворног мелоса је у Душицином извођењу испољио чедност, љубав и снагу Србина у Банату.

Гости су били размештени по кућама. Док се путо-вало до смештаја, домаћини су

се у колима неколико пута прекрстили и поновили “Боже, Боже, тако нешто...” Осмелили смо се да се уплашимо да им концерт можда није сасвим пријао. Одговорише да су још виђали тамбу-раше, али не овакве. У приватним разговорима, одушев-љење се одразило сликовито, на лалински начин, слобо-дом гестова и говора, звиждуцкањем, пуфкањем и пре-причавањем доживљеног. Наравно, сутрадан се ни по киши Лале и домаћини не могаше растати, па се сто пута силазило из микробуса, поново љубило, шалило и поздрављало – препознатљиво понашање када неко теби драг одлази. Сигурно, да би се поново вратио. (Б.И.)

Људи са Мориша

Тамбураши су за нас весело тужни људи. Весели што је живот леп, болан, јединствен и бесконачна инспирација за све, а тужни што је живот превише кратак да би се сви његови видови стотину пута проживели, тужни што је превише кратак да се у њему о још по којој радости или патњи запева.

DE~JI TAMBURA{KI ORKESTAR

^anad je mesto koje ve} godi-nama vezujemo za zvuk tambure {to ume da u srcu zatreperi se-tom i nostalgijom prelepih sta-rogradskih pesama. I danas su Lale sa Mori{a poznati ~anadski tambura{ki orkestar, na ~ijem je rukovodstvu ugledni ^anadac - Toma \uri}.

Qudi ovog mesta imaju zasi-gurno veliku qubav prema pesmi a prema ‘i~anim instrumentima posebno. Gajili su je u poro-di-ci, u dru{tvu, pri susretawima i ~ak je smatrali za pou~nu de~ju za-ba-vu. Na{ sagovornik Milan Dani-lov je uz zvuke srpske pesme ra-stao i kao dete za‘eleo da i on na tamburi zaszvira.

Sa samo deset godina Milan Danilov pri~a kako je ^anad imao De~ji tambura{ki orkestar. I zaista, na fotografiji uz tog vremena, su dana{we ‘ive le-gende na{e tambure. Svi su deca sa jedva deset godina... i prepoznajemo Milenka Luki-na, na primici, Milorada Vla{~i}a isto na primici, Tomu \u-ri-}a na bas primu, @ivka Oberkne‘eva (pokojnog) na bas prim tercu. Mi-lan Danilov na fotografiji dr‘i mawi bra~, dok @iv-ko Vla{~i} ve}i bra~. Paja @ivi} je svirao ~elo, a Andrija \uri~in beke{.

SAMOUKI U~ITEQ

Na fotografiji je i soli-st-ki-wa \ur|evka @ivi} i wihov u~i-teq Sava \uri~in, koga se svi se}aju sa izuzetnim po{to-va-wem. O wemu Milan Lukin pri~a: "Sava \uri~in je bio samoyk koji je sva{ta umeo da radi. U~io nas je da sviramo, pravio je instru-men-te, vodio crkveni hor i mesni seoski hor. Bio je kapelmajstor i da mu sudbina nije bila protivna daleko bi dogurao. Za samo sedam meseci uspeo je da nas nau~i da sviramo sme{e. To su vezane pe-sme. Iako smo svi bili deca, mi smo imali nastupe u Tomnatiku, Velikom Senpetru, Varja{u, Se-miklu{u. To je tako trajalo jedno dve-tri godine, a posle smo svi oti{li na {kole. Sava \uri~in je bio, kada je sprema u pitawu, ra-

van svakom ko je završio fa-kultet, ali... re'im ga je izgurao iz linije."

Sa takvim u~iteqem nije za~u-|uju}e da su se stvorila imena vrs-nih umetnika koja svakom Sr-bi-nu u Rumuniji danas ne{to zna~e. Milenko Lukin, Toma \uri} i @ivko Oberkne'ev su se pri-kqu~ili Srpskom dr'avnom an-sam-blu i wihova je mu-zi~ka karijera obele'ila ove prostore.

Milan Danilov je i sam bio ~lan Ansambla 4 meseca, ali se ubrzo zatim vratio u ^anad, gde se posvetio trgovini. Me|u-tim, iako sam nije vi{e svirao, preneo je svoju qubav na }erku i kasnije na unuku.

PORODI^NA TRADICIJA

Jerka gospodina Milana Da-ni-lova jeste Du{ica Ro{u, svima dobro poznata solistkiwa Lala sa Mori{a ~iju boju glasa prepoz-na-jemo i volimo kadgod ovaj ~anad-ski tambura{ki orke-star nastu-pa. Unuka na{eg sagovornika je isto devojka lepih glasovnih sposob-nosti. Ona je Mirjana Ro{u, koja je i sama u ne-ko-liko navrata na-stupala sa ~anadskim tambura{-kim orkestrom. U ku}i Milana i supruge mu Qubice pesma je uvek imala svoje mesto i kako sami ka'u uz wu se lep{e i slo'nije 'ivelo. "Moji roditelji, pri~a Mi-lan Danilov, nisu bili ba{ muzikalni, ali su mi bili stri~evi: Radoja Danilov i Miladin Lalika Danilov. Oni su imali lep glas i pevali su, a wihov otac je Milan Danilov. On je svirao violinu. O wemu sam kao dete slu{ao pri~e. Kada su u ^anadu birali zvona, wega su zvali da odlu~i. Ka'u da je umeo da oseti harmoniju i akustiku i da je on izabrao iz Austrougarske 4 zvona za na{u crkvu."

Milan Danilov ima i sina, na koga je isto tako ponosan. Dejan je poku{ao da nau~i da svira tam-buru kod ~ika Tome \uri}a, ali nije nastavio. Ina~e, ~ika Milan je redovni ~lan Crkvenog hora u ^anadu i nerazdvojni prijatelj tam-bura{a koje prati i na pro-bama i u Temi{vary, i to, ka'e, ne samo zbog }erke i unuke, ve} zbog onog akorda tambure koji mu je celog 'ivota zvu~ao kao naj-pris-nija re~. (Q.P.S.)

Пет минута са вођом и упућивачем КУД-а “Лале са Мориша” проф.
ТОМИСЛАВОМ ЂУРИЋЕМ
СА ОВИМ ДИВНИМ МОМЦИМА НИЈЕ ТЕШКО РАДИТИ

- Да ли имате емоције, господине Томо, данас, на прослави јубилеја овог друштва?

- Емоције су увек добродошле јер подстичу пажњу и већу концентрацију на сцени. Квалитет представе је увек већи када извођаче прожима емоција.

- Када сте пре много година кренули на пут са тадашњим дечацима да ли сте помислили да ће брзо проћи 25 година и да ћете сви скупа прославити овај јубилеј?

- Ми смо у великом броју кренули на пут, односно велики број дечака је пре 25 година почео да учи да свира на једном жичаном инструменту. Касније је остала само дружина од око петнаестак најталентованијих. Тако се увек дешава и ето ти момци су данас овде, на летњој сцени у Чанаду приликом јубилеја.

- Да ли се сећате оних првих тренутака када су тадашњи дечаци први пут узели у руке једну примицу, терц, брач, чело...

- Да се мало нашалим рекао бих да су били ситни као микроби, а тамбуре веће од

њих: Мени су били јако слатки, а такви су остали до данашњег дана. Били су врло блиски међусобно и такви су остали до данас. Права смо дружина, међу нама влада одлично другарство, споразумевамо се по свим питањима. Они учествују у одређивању репертоара, начину музицирања и слично. Они су данас људи, добро познају музику и ја им не намећем стопосто само моје идеје.

- Интересовао би ме одговор на питање: Како је једном упућивачу, инструктору на самом почетку када је свестан да тај почетник, дечак, никада није држао један инструмент у руке, а треба га научити да свира као професионалац?

- То је најтеже. Потребно је врло много стрпљења, али се напор исплати. Око годину дана је потребно напорно радити са њима да би се затим прешло на колективан рад, на увежбавање мелодија, све тежих и тежих, а касније све иде својим током.

- Који су били најлепши моменти у вашем раду са овом дружином?

- Радост у мојој души сам осетио оног тренутка када су још увек као малишани, на почетку пута, почели да осећају песму, да се стапају са инструментом. Знао сам онда да сам успео. Када смо први пут наступили на сцени Дома културе у месту утисак на публику је био изван-редан. Уследили су наступи на дечијим фестивалима, а затим и приликом других манифестација, и они су бивали све бољи и бољи. Био сам сигуран да ћемо, ако останемо сви заједно, бити једног дана међу најбољима. Ето, нисам погрешио.

- Уследиле су и награде.

- Награде и признања су круна свега. Радиле смо добро и те награде су једног дана морале доћи као што се догодило пре неколико година у Београду на Фестивалу традиције и културе, где наступају најбоља друштва из Србије. Ништа лепше од таквих признања.

- Да ли је у овом четвртвековном периоду било мо-ме-ната малодушности, посустајања и слично?

- Били су истини за вољу тренуци потиштености због разних других проблема који се нису тицали самог ансамбла, рецимо породичних, друштвених и томе слично. Међутим када се окупимо и прихватимо се тамбуре све се заборавља и на уму нам је само музика. И меди-цина тврди да музика опушта и чак лечи душу човекову.

- Који је, г. Ђурићу, врхунац ваше активности?

- За сада је то издавање компакт диска и аудио ка-сете, уз велику помоћ нашег Савеза, са нашим најбољим песмама. То је документ који остаје за нама као што писац оставља за собом књиге или сликар своја платна. За овај наш српски духовни простор то је изузетно битно.

- Желимо вам, господине Томо, вама и вашој дру-жи-ни, да сви заједно прославимо и 50. јубилеј.

- Обећавамо. (С.М.)

Људи који су задужили родно место
ТАМБУРА – САСТАВНИ ДЕО ЖИВОТА

САВА ЂУРИЧИН рођен је у Чанаду 11. августа 1924. године. Почине да свира виолину код Антона Гилота. Вешто је свирао на разним инструментима, а

његови Чанаци памтиће га по изради тамбура. Виртуозно је свирао на сваком инструменту. Подучавао је младе тамбураше, а Бата Сава, како су га деца звала, био је недостижан див за све младе, који су желели да свирају.

Уживао је велики углед у селу и много је допринео музичком формирању многих младих Чанадаца, као што су: Томислав Ђурић, Миленко Лукин, Ђурица Галетин, Живко Обркнежевић, Милан Данилов, Андрија Ђуричин, Живко Влашчић, Паја Живић.

Дуго година свирао је заједно са Славком Дишићем, Драгошом Чордом, Живаном Будишином.

Подучавао је мешовити хор и хор Дома културе, а био је и диригент дувачког немачког оркестра у Чанаду. Преминуо је јула 1953. године.

Остаће понос и дика нашег Чанада. (В.Ђ.)

ДАРКО ВЛАШЧИЋ, примаш и један од чланова друштва од самог оснивања: НА ПОЧЕТКУ СУ НАМ ТАМБУРЕ БИЛЕ ИГРАЧКЕ

- Већ дуго година пратим ваш рад и заједно смо посетили многа места, били смо на путовањима и у земљи и у иностранству. Приметио сам да си, да тако кажем, “Чичина” десна рука. Када си почео да учиш да свираш на тамбурици?

- Никада нећу заборавити тај дан. Уча Злата нам је донео тамбурице.

Инструменти нису били комплетни, не-достајала је по која жица. За нас је то било инте-ресантно, као да се радило о играчкама. Онда је дошао чика Тома и рекао нам шта ћемо радити са тим “играчкама”.

- Ниси се “поплашио” рада и мука које су уследили?

- Не, заволео сам тамбурицу. Наравно, да није било и талента можда бих одустао. Овако, наставио сам са учом, да свирам. Тако данас, тако сутра и ево догурасмо до данашњег дана.

- Многи добро крену на пут, али касније одустану из ко зна којих разлога. Ви сте остали на окупу.

- Тако је. Не знам, али можда знам, због чега нисмо одустали. Имали смо и имамо изузетног вођу, нашег “Чичу”. Са њим није тешко радити. А када смо једном већ постали, да тако кажем, музичари повратка није било, а још мање одустајања...

- Било је и неких прекида у раду друштва?

- То се догодило након што смо завршили основну школу и кренули на даље школовање, сваки на своју страну. Биле су и године када смо били у армији, али смо се после тих “пауза” поново сви окупили и ето нас заједно већ годинама.

- Шта осећате, ви, млади док сте на сцени, док вас публика слуша?

- Видите ову лалинску народну ношњу и ове широ-ке, беле кошуље. Е, срца нам је тада толико пуно да и у те кошуље тешко стане.

- Докле?

- Верујем док нас буде. (С.М.)

Пет минута са Богомиром Шуваком из Чанада

ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВИ НАШЕ СЕЛО

Богомир Шувак припада најмлађој генерацији умет-ника-аматера из Чанада који активно учествују у кул-тур-ном раду овог поморишког села.

- Рођен сам у Чанаду 1968. године, каже Богомир. У Чанаду сам завршио осмогодишњу школу, а у В. Семи-клушу гимназију. По занимању сам електричар и радим у граду на Аранци.

- Када си се прикључио аматерском културном раду?

- Било је то пре десет година, односно 1975. када сам као хармоникаш, под управом проф. Томе Ђурића, наступао у аматерском ђачком оркестру. После неколико година, тачније 1982. прикључио сам се играчкој групи.

- Данас си кореограф играчке дружине КУД "Лале са Мориша".

- Да, определио сам се за кореографски позив јер увек сам волео народне игре, посебно ова наша банаћанска кола. Уосталом, ја потичем из породице која се бавила музиком. Моје сестре Јадранка и Златинка су наступале као певачице много година. Ја сам похађао једно време Музичку школу "Јон Виду" у Темишвару. Већ низ година сам члан културно-уметничког друштва у Чанаду.

- У задње време уметници-аматери из Чанада су имали доста наступа и пуно успеха. Како ти то тумачиш?

- Мислим да је задњих година културно-аматерски рад у Чанаду на завидном нивоу и то захваљујући неколицини људи који не само што воле своје село већ и желе да нешто ураде и на културном пољу. Боравили смо на свим смотрема српског фолклора у нашој земљи, били смо и на Сабору традиције и културе (у Југославији) наступали смо и на Румунској телевизији, добили смо и награде. Морам рећи да ми немамо велики избор омладине за наше друштво, али сви се трудимо да сваки наш наступ буде квалитетан, да садржај наших музичких тачака, песама и игара има изворни карактер. Као кореограф играчке дружине трудим се да и наше народне игре буду што аутентичније онакве какве су играли и наши стари. (В. Ђ.)

Наши музичари: СЛАВЕН ПАВЛОВИЋ из Чанада
"ДО ВЕКА И НАЗАД – ОСТАЋУ БАСИСТА!"

Здраво, Славене. Да ниси ти случајно онај бегешар из "Лале са Мориша"?

СЛАВЕН: Баш тај сам. Са њима сам и почео, од другог разреда основне школе, али не као бегешар, већ као примаш. Сада сам бегешар, контрабасиста.

- Кад си "видео" (!?) да поседујеш музичке уши, мислим на слух и све остало?

СЛАВЕН: У мојој породици нисам баш имао неке музиканте, све је то кренуло спонтано. Мој ћале је био учитељ, а ја сам био његов ђак, као и велика већина чланова "Лала са Мориша". И када сам био у другом разреду основне, појавио се чика-Тома Ђурић. Он нас је преслишавао на музичком пољу – и рекао би: "тај може, тај не може". То је био сам почетак. Било је изузетно тешко на почетку. Једно време смо, затим, радили без чика-Томе, само од себе, штепали смо мало по жицама и сакупљали се. После Револуције чика-Тома је дошао у Чанад као пензионер и наставили смо шта смо започели.

- Твој први инструмент?

СЛАВЕН: То је била тамбурица. На њој сам почео да свирам, а колико се сећам,

тада су тамбурице биле ретке, ћале ми је некако набавио једну, из “Зоре” из Темишвара, али нисам сигуран, појма немам.

- Како си учинио прелаз на већи инструмент?

СЛАВЕН: Ух, јако тешко. Али, изгледа да је висина пресудила. Где ћу ја с том малом тамбуром, кад је држим у руке, стално је тражим, не могу да је нађем... (рукама врти Славен).

- Имаш веће шаке од саме тамбуре. Кажи ми – да ли је закон да бегешар мора да буде искључиво висок момак?

СЛАВЕН: Ааа, не. На пример, чика Миленко Лукин-Чанадац. Која је његова висина – а која је моја. Али – колики је он бегешар, у музичком смислу, а колики сам ја? Разумеш шта кажем. Висина није уопште пресудна. Само што за бегеш треба да имаш мало дуже прсте. (Б.И.)

Пет минута са Томом Ђурићем, вођом тамбурашког оркестра “Лале са Мориша” из Чанада
УОЧИ ЈУБИЛЕЈА

Ове године, господине Ђурићу, “Лале са Мориша” просла-вља-ју јубилеј – 30 година по-сто-јања. Када је и како све почело?

- Све је почело нешто раније, односно 1971. године, када су бројни Чанаци долазили са пре-длогом да се у месту обнови тамбурашки оркестар, који је деловао одмах после другог свет-ског рата, али сада са мла-дима. Тадашњи учитељ у селу, а сада у мировини, Злата Па-вло-вић је прихватио идеју и пре-дло-жио ми да подучавам њего-ве ћаке, то јест да их научим да свирају на жичаним инстру-мен-тима. У то време ја сам већ радио у Темиш-вару, али сам прихватио да два пута недељно долазим у Чанад и подучавам ту “дечурлију”. Злата је сакупио ин-струменте којих је још било у селу, неке сам и ја набавио и... тако смо кренули. Мислим да је на почетку било дваде-се-так, а можда и више малишана од 9, 10, 11 годи-на, али и мла-ђих. Било је дивно гледати те дечаке, и по неку девојчицу, како са радозналошћу посма-трају инстру-менте, како их до-дирују, лупају по жицама...

Сваки почетак је тежак. Како је било са том децом?

- Најтеже је почети од нуле. Прво сам поделио ин-струменте по неком мом критеријуму. Не-ке тамбуре су биле веће од де-ча-ка. Кренули смо на тежак пут, не знајући где ћемо стићи. Након годину-две вежбања има-ли смо и прве наступе. Нарав-но, нису сви почетници ишли до краја. Неки су сами одуста-ли, други нису имали слуха, али остала је на крају бројна чета, од које је саста-вљен и да-нашњи оркестар.

Када сматрате да је прва ета-па стварања ондашњег дечијег тамбурашког оркестра окончана?

- Мислим да је најбоље рећи да је то била 1974. година, када смо имали и неколико запа-же-них наступа на ондашњим фе-стивалима у жупанији и земљи. Тада се већ могло говорити о једном правом оркестру те, пре-ма томе, сматрамо да је та 1974. година, датум рођења чанадског тамбурашког оркестра, који је касније добио име “Лале са Мориша”.

Доста година је активност там--бурашког оркестра је-ња-вала.

- То се догодило након што су чланови завршили основну шко-лу и "расејали" се по зем-љи. Одлазили су на одслужење војног рока, на студије и слично. Тек када су се "удо-ми-ли", а већина се вратила у род-но село или у Семиклуш, мо-гли смо заједнички да наставимо оно што смо раније започели. Истина, део њих је наставио да свира у неким дружинама, у неким саставима, али прави там-бурашки оркестар Чанада обновљен је 1993. године на предлог Живка Исакова Бате. Пре тога смо основали на пре-длог месне парохије вокалну групу која да изводи духовне пе-сме. У оквиру културно-умет-ничког друштва деловала је и играчка група. Било је много полета након револуције. Оку-пи-ли смо некадашње мале там-бураше, сада већ зреле момке, да тако кажем. Злата Павловић је био кум ансамбла и сви смо прихватили назив "Лале са Мо-ри-ша", попунили смо фонд инструмената и... засви-рали. До данас.

Господине Ђурићу, тамбу-раш--ки оркестар ових мома-ка није настао на јаловом тлу. У Ча-на-ду се и раније чула тамбура.

- После рата, 1948. године, Са-ва Ђуричин је био вођа там-бурашког оркестра у којем су још били Милан Лукин, Паја Живић, Милан Данилов, Живко Влашчић, Тома Ђурић, а солис-ткиња је била Ђурђевка Живић. Знали смо нотално свирање, а покојни Сава Ђуричин, умро је млад, био је свестран музичар, знао је да свира скоро на свим инструментима, жичаним, на хармоници, на фрули. Умро је у 29. години и то је био хенди-кеп за све нас. Но, како се ис-поставило, дошла је млада гене-рација и ја се радујем што ћемо обележити 30 година постојања. (С.М.)

У Чанаду је одржан VI Маратон Српске народне песме и игре
СВИЛЕН КОНАЦ,
СРБИЈАНСКИ БЕЗ

Све је било лепо у Чанаду, у недељу 25. маја 1997, на Шестом фестивалу српског фолклора у Румунији. Одлич-на организација од стране домаћина, односно месне организације Савеза Срба у Румунији и Општине, уз помоћ бројних мештана, уз залагање Руководећег савета ССР и финансијску помоћ Савета националних мањина у Румунији. Наравно, са своје стране општина Чанад, захваљујући кнезу Виорелу Матеју и одборнику Живку Бати Исакову, издвојила је златну своту новца за што бољу организацију ове највеће фолклорне смотре Срба у нас, за госте и бројне званице. Не можемо мимоићи ни свесрдан допринос организацији Маратона од стране неких "добровољаца" из места као Весна Ђуричин, Љу-бомир Мендебаба, Злата Павловић, Радослава Влашчић и многи други.

Иако је јутро било кишовито и прохладно, око десет часова, када су учесници Маратона почели пристизати аутобусима и аутомобилима, небо се разведрило и на велико задовољство (и олакшање) организатора засијало је сунце. Значи, постојали су сви услови да се смотра одржи у најбољем реду.

У месној Осмогодишњој школи, гости и учесници из Темишвара, Ченеја, В. Сенпетра, В. Семиклуша, Улбеча, Свинице, Борова насеља, Даља, Јарковца су се освежили кафом и соковима, окрепили се сендвичима и припремили се за параду

народних ношњи. Дуга колона учесника, на челу са најмлађим Чанацима, обучених у народним ношњама, кренула је ка седишту општине, где су их дочекали кнез Виорел Матеј, одборник Бата Исаков, конзул СР Југославије у Темишвару г. Драган Ристић, председник Савеза Срба у Румунији Светозар Живанов, наш посла-ник Славомир Гвозденовић и друге званице и угледни гости. Виорел Матеј је поздравио све учеснике и пожелео им успеха на Маратону рекавши да су Чанад и његови житељи, без обзира на националну припадност, све учи-нили како би ова смотра протекла у најбољем реду и како би се учесници, уметници-аматери, званице и нови-нари угодно осећали. “Чанад је увек био гостопримљив према онима који су му у госте долазили, рекао је г. Матеј, и тако ће бити и овога пута”. Учесницима на фестивалу, гостима и званицама, обратио се и Светозар Живанов уз напомену да ће Савез Срба у Румунији и у будуће улагати напоре да овај Маратон постане тради-цио-нална светковина српске песме и игре на овим просторима и у наредним деценијама, када буду приспеле нове и нове генерације младих аматера. У свом поздрав-ном говору г. Драган Ристић је пожелео српским кул-тур-но-уметничким друштвима пуно успеха у својим наступима и захвалио се Србима у Румунији на очувању и неговању српског фолклора под овим поднебљем, ван своје матице.

Колона учесника је у наставку превалила главном улицом пут до центра села где је, поред Дома културе, подигнута, за ову прилику, летња сцена. У пространом школском дворишту и у сали Дома културе за учеснике и званице приређен је ручак, након чега је званично и отпочео Маратон.

Фестивал су у 15 часова и 20 минута отворили, а ко би други, чланови тамбурашког састава и вокалне групе “Лале са Мориша”. Под управом проф. Томе Ђурића кренуло се са песмом “Свилен конач, србијански вез” и одмах је одјекнуо аплауз. Већ на самом почетку сва седишта су била испуњена, а простор око Дома почео се нагло пунити, тако да је, по нашој процени, било око 700 гледалаца, од најмлађих до најстаријих.

Након поздравних речи са летње сцене г. Виорела Матеја, Драгана Ристића, Светозара Живанова кренуло се са програмом по устаљеном редоследу. Водитељи Меланија Путић и Жељко Станков, наставници у Српској теоретској гимназији “Доситеј Обра-довић” у Темишвару, поздравили су учеснике и госте у име организатора – Савеза Срба у Румунији, и најавили прву тачку програма: Играчку групу из Чанада, која је извела неколико српских народних игара у кореографији Радославе Влашчић. “Коловођо, коло крени” зачуло се из грла младих чанадских играча уз пратњу “Лала са Мориша”. Исти оркестар је затим пратио најмлађу учесницу фестивала Александру Мандран из Семиклуша, која је отпевала неколико народних песама, међу којима и “Нећу драги, нећу ја...” уз заслужен аплауз публике.

У наставку су наступили чланови играчке дружине “Душан Васиљев” из Ченеја, који су, у кореографији Милана Милована, извели сплет народних игара из Баната, уз пратњу оркестра проф. Јоце Бугарског.

Почасни гост фестивала био је и Јонел Јакоб Бенчеј, познати хумориста и текстописац духовитих песама, на банатском румунском наречју, који је својим наступом измамио снажан аплауз гледалаца.

Млади чланови најновије вокалне-инструменталне дружине из Темишвара

“Бездан”, под управом Горана Лукина, представили се публици са неколико изворних и старих српских песама у посебној музичкој обради, као на пример мелодија “Кад недеља дође”, или “Лепа ј ружа, леп је бели крин”. Наравно, публика је топло примила младе извођаче и наградила их аплаузом.

На сцену су стигли, затим, чланови оркестра “Сло-га” из Темишвара. Брана, Тима, Иван, Лаза, Миле и Илија пратили су наступ соло певача Пере Тодоровића, који је и овога пута, као и на Светосавској приредби у Опери, одушевио све присутне љубитеље наше изворне српске песме. Штета што овај састав не наступа чешће на нашим светковинама.

За чланове играчке групе АКУД “Младост” пуно тога је до сада речено. И овога пута “Младосташи” су се показали у најбољем светлу. У пратњи народног оркестра под управом Лазе Весића и Раде Мирјанића, играчи и играчице овог састава су у кореографији Живице Милојкова и Огњана Крстића, одиграли неколико игара из Србије онако како само они умеју. Наступила је и солисткиња народних песама Јасмина Петров Фењац, и својим препознатљивим гласом очарала присутне, а дуготрајан аплауз није изостао.

“Темишварски тамбураши”, састав који тек непуну годину вежба под управом неуморног Милана Лукина Чанаца, као и женска вокална група, дивно су се представиле чанадској публици и свим гостима који су дошли из Арада, Темишвара, Сенпетра, Сараволе, Семи-клуша, Наћфале и других наших села, како оркестра-ци-јом тако и вокалним извођењем неких наших српских песама. Поменимо само “Чанадско мало коло”, затим “Хајд у коло селе”, па “Бећарци” итд. Заиста је г. Луким успео да у кратком року увежба и усклади немали састав тамбураша, иначе врских наших музичара као што су Лаза Кнежевић, Лаза Поморишац, Бранислав Бранкован, Иван Пантић, Тима Лујанов и други. Проф. Зака Аднађ из В. Сенпетра је прошле године окупио групу младих Сенпетараца и са њима већ увежбао сплет српских народних игара, са којима су се предста-вили публици. Игре из Баната су ударна тачка на репер-тоару младића и девојака из Сенпетра, али уверени смо да ће у будуће бити и других игара, јер очигледно је да овај млади састав има воље и жеље да се афирмише на фолклорном пољу.

КУД “Коло” из В. Семиклуша, тачније играчка гру-па је у кореографији Огњана Плавшића и Наталије Ман-др-ан, а уз пратњу оркестра Гице Мандрана, извела сплет српских народних игара из Шумадије и других крајева Србије.

Чланови КУД “Змај” из Улбеча нису до сада изоста-ли са ове традиционалне манифестације. Иако малоброј-ни, захваљујући залагању председника месне организа-ције ССР г. Радислава Кланице и под упутством проф. Оливере Апостол и Космина Радосављева представили су се публици соло певачицама Зораном и Јованком Србу-лов, Гораном Ердељан и другима, које је публика лепо примила. На крају наступа фолклорних дружина из Румуније, из далеке Свинице, нашег најудаљенијег насеља на Ду-наву, публици су се представили чланови КУД “Дунав” из овог лепог клисурског места соло певачима и српским и румунским сплетовима народних игара.

У наставку су наступили гости из Даља, Боровог насеља и Јарковца (општина Сечањ).

Уз пратњу “Лала са Мориша”, поново се пред публиком појавила некадашње чудо

од детета а сада права цурица Александра Мандран са неколико песама из свог богатог репертоара. А затим су се на сцену по-пели организатори овог Маратона, да би уз тиху пратњу “Лала са Мориша” представницима свих фолклорних дружина уручили дипломе и захвалнице. (С.М.)

“Присуство уметника аматера из Великог Семи-клу-ша и Чанада на сцени Румунске опере у Темишвару, на Светосавској прослави, није случајно. У ова два суседна места већ неколико година културно-уметничка делатност поприма нове димензије и толико жељан препород. Писали смо и писаћемо о уметницима аматерима и људима који не штеде ни време, ни труд да очувају богато културно благо српског живља са ових простора, иако ће некима то сметати. Јер, једино што овим дивним људима, овим веселим девојкама и момцима, можемо понудити као награду јесте њихово присуство на страницама нашег листа, у емисијама радија и телевизије. А ко несебично даје делић себе у тако племенитој активности као што су култура и фолклор, заслужује сва признања.

Публика, присутна у дворани Румунске опере, знала је да богато награди аплаузом извођаче из Семиклуша и Чанада. Посебно се публици свидео наступ тамбурашког оркестра из Чанада којим сада руководи Томислав Ђурић. Вративши се коренима, родном селу (сада када је у пензији) Тома је, због свог немирног духа, преузео “ствар у своје руке” и за кратко време “уштимовао” тамбурашки оркестар каквих је ретко на овим просто-рима. За сваку похвалу је чињеница што Тома Ђурић, упоран следбеник својих убеђења када је наш српски мелос у питању, не залази у мутне воде новонадошлог таласа шунда и псеудо-музике већ гаји оно што су му преци оставили у аманет: нашу дивну изворну народну музику. А то смо сви осетили и бурним аплаузом поздравили. Пријатно је деловала и певачица Душица Данилов Рошу о којој смо мало знали али о којој ћемо убудуће свакако више слушати.”

(Светосавска прослава у темишварској Опери – 27. јануар 1995.)

*

“Треба истаћи и наступ КУД-а “Лале са Мориша” из Чанада, који су, између осталог, извели и две румунске композиције: “Коса” Јона Видуа и “Хора стакато”, Григораша Диникуа. Бројну публику у летњој башти у Сутјесци (Сарчи) одушевили су чланови КУД-а “Лале са Мориша” и српским песмама из свог богатог репертоара и тако, на најбољи начин, представили српски културно-уметнички покрет у Румунији”.

(Фестивал румунског фолклора у Војводини – 22-24. август 1997)

*

Уз звуке познате мелодије “Шешир мој” на сцену су ступили чланови тамбурашког оркестра и вокалне групе “Лале са Мориша”. Нема сумње да је проф. Тома Ђурић већ одавно успео да укомпонује одличан вокално-инструменталан састав који је прославио не само његове чланове већ и сам Чанад. Изузетно прикладан и одабран репертоар се заиста допао публици, о чему су сведочили и бурни аплаузи. А још када се испред њих појавила Александра Мандран, певачица из

Семиклуша салом се проломио пљесак. Александра зна и уме да се допадне публици.

(Светосавска прослава у темишварској
Опери – 27. јануар 1998.)

*

“Гости из Чанада су били чланови КУД-а “Лале са Мориша” и њихов вођа проф. Тома Ђурић. Збијених редова, у већем броју него на задњим наступима, “лале” су дале тон пљеску и аплаузима бројне публике. Знају они шта је вредно у нашем фолклору и шта треба истргнути од заборава. “На крај села”, “Мируј, мируј срце моје”, “Мој зелени боре”...

(Светосавска прослава у В. Семиклушу,
25. јануар 2003.)

*

“Другачији тон, мирнији, сетнији, неосетно али сигурно су се наметнули професор Тома Ђурић и његови тамбураши. “Лале са Мориша”, у широким лалинским ношњама и шеретски накривљеним шеширима проше-тали су староградским стазама банатских улица стиха доброте. Њима се придружила и Душица Рошу и међ Лале унела, управо онолико колико је потребно, женске тоpline.”

(Јубилеј – 30. годишњица
КУД “Зора”, 2. мај 2003.)

*

“А онда “Лале са Мориша”. Пред чувеним орке-стром, на челу са непоновљивим Томом Ђурићем – Чичом, стаде малена Кристина Грбић. Тако раде Чанаци. Подижу подмладак. И запева мала Кристина да нико лепше у селу не живи, мислећи свакако на тамбураше, иако је текст песме усмерен у другом правцу. А онда се као солиста појавио Љуба Петров. Препознатљив глас правог Банаћанина –топао, пријатан, ненаметљив. Певао је Љуба о јесени која стиже са миришљивим дуњама (де-вој-кама, наравно), а те јесени он се не ожени, што му и мајка замера. А онда изненађење. У првој аудицији песма “Хранила Милка славуја”. Колико тоpline у тој песми, колико “филозофије”. Зна чича Тома да одабере репер-тоар и када се зачула песма о старим дудовима који тихо шапућу. Како онда оставити бекријање, биртије и лумповање! Како се оставити чарде, вина и бирташа, пита се Љуба, заједно са чанадским момцима, који су сво-јом свирком и песмом, својом бескрајном љубављу према нашој српској души под овим поднебљем, прославили свој Чанад и са Чанадом све нас, Србе са ових простора широм матице и наше земље, где су освајали, последњих тринаестак година, бројна признања и награде...”

(Фестивал српске песме и игре –
Маратон, 13. новембар 2003.)

*

Гостовања

“ЛАЛЕ СА МОРИША” У ДЕСКИ (МАЂАРСКА)

Самоуправа Срба у Мађарској, у сарадњи са српском редакцијом Радио Печуја, и удружења Банат и ове године су организовали, сада већ традиционални, Сабор српске културе из области музичке културе. Сабор је одржан у пограничном селу Деска, где постоји мања српска заједница, у суботу 22. новембра 2003. Овога-диш-

њи Сабор, осми по реду, био је посвећен Сави Вукоса-вљевићу, истакнутом српском етномузикологу и компози-тору, пореклом из Мађарске, поводом 70. годишњице његовог рођења.

Сабор је одржан учешћем више категорија учесника као вокално певање (хорови), вокална музика (соло и ка-мер-ни састави до седам чланова), инструментална музика (1-2 особе), инструментална музика (оркестри), духовна музика (хорско певање).

Поред учесника из Деске и Батање из Мађарске, на Сабору је по други пут учествовало КУД “Лале са Мо-риша” из Чанада, предвођено вођом тамбурашког орке-стра Томом Ђурићем и председником месног одбора Савеза, Љубомиром Мендебабом, који нам је доставио и основне податке о овом гостовању.

Чанадски ансамбл се представио домаћој публици у више хипостаза. Најпре су у поподневним сатима, у мес-ној српској православној цркви, одржали краћи концерт духовне музике и црквеног појања, што су присутни по-вољ-но оценили. Увече у Дому културе “Лале са Мориша” су наступили са тамбурашким оркестром у оквиру кате-горије инструментална музика, а затим су наступили и у категорији вокалне групе, изведбом сплетом бећараца и других народних песама, који су на репертоару ове познате дружине.

“Лале са Мориша” су добро познати публици у Дески, која их је и ове године топло наградила аплаузима за њихов наступ, а организатори су им честитали на учешћу.

*

СВИЛЕН КОНАЦ ОД ЛАЛИНСКОГ СНА

Први су на сцену изашли чланови тамбурашког оркестра “Лале са Мориша” под управом Томе Ђурића и публику одушевили ситним, а брзим, тек додирнутим жицама које су у сплету староградских песама замислили као свилен конац плетен од сна нежан тек толико да се покида. Наставило се у истом духу сете и љубавног немира обраћањем: Госпођице Виолета, вечерас сте опет сами; На крај села кућа бела; Шкрипи ђерам; да би се тамбураши огласили позивом: Хајд у коло свирац свира, свирац свира, срце дира.”

(Српско-румунска плетеница – 17. април 2003.)

*

“О “Лалама са Мориша” много тога је речено прет-ходних година и још више написано у нашој штампи. Ни на сцени у Великом Семиклушу нису изневерили бројну публику. Њихов репертоар на свакој представи је шаренило банатске равнице и топлина банатске душе, без обзира колико песама отпевају момци проф. Томе Ђурића. А овога пута је као никада запевао и Љуба Петров тако да је све било потаман”.

(Светосавска прослава у
В. Семиклушу – 24. јануар 2004.)

*

“Са нестрпљењем је публика очекивала наступ “Лала са Мориша” о којима је доста лепог чула. И заиста, момци Томе Ђурића нису изневерили Петровчане, отпевати неколико дивних песама. Исто их је очарала и Александра Мандран са старим и новим песмама. Све су то присутни у порти помно пратили и аплаузом награ-дили. Уследила је Душица Рошу са својим препознат-љивим репертоаром,

па Љуба Петров, право открочење за наш српски фолклор под овим поднебљем, те Лаза Кнежевић, којем препорука није била потребна, јер га је публика дочекала као свог најдражег и најмилијег”.

(Дани ђурђевка у
Петровом Селу – 25. април 2004.)

*

“Књижевно вече предвиђено да се одржи у дворишту премештено је у галерију музеја и протекло је у веома пријатној и присној атмосфери. Најзаслужнији за стварање такве атмосфере били су чланови тамбурашког оркестра “Лале са Мориша”, које би сигурно и Ђура волео. Легендарни чича Тома Ђурић умео је све присутне да дирне правим избором. Вече је отворено акордима чувене Ђурине песме “Кроз поноћ...”, а настављено је у истом духу песмом “Хранила Милка славуја”. Видно узбуђен после извођења Ђурине песме, Милорад Савић, дописник Танјуга, је предложио да песма “Кроз поноћ нему”, постане химна Липарских вечери, јер, како тврди новинар, нема лепше песме која би отворила Ђурине дане”.

(43. Липарске вечери у
Српској Црњи – 20. јун 2004.)

*

“КУД “Лале са Мориша” је под вођством проф. Томе Ђурића показало темишварском живљу како је Поморишје дивно, како је тамбура моћна и како бива “кад заигра срце примаша”. Један од адута била је и интерпретаторка изворних бисера нашег мелоса, Душица Рошу. О кристалу њезиног гласа коментари били би сувишни. Чанаци увек иду на сигурно – одужују се поштено и задужују наш род...”

(Фестивал срца у Темишвару – 10. јул 2001.)

*

РЕПЕРТОАР ЗА СВАЧИЈУ ДУШУ

Доследан свом ставу и поимању праве музике за тамбурашке оркестре и групе певача, проф. Тома Ђурић је од почетка рада са оркестром “Лале са Мориша” брижљиво и пажљиво одабирао репертоар, који се из године у годину допуњавао новим мелодијама. Углавном, ради се о старим, изворним српским песмама, о романсама, али и о мелодијама из баштине других народа.

Да се подсетимо шта смо све чули минулих година када су “Лале са Мориша” наступале на нашим и страним сценама, на фестивалима и смотрема, на гостовањима и у свом Чанаду: Кад сам синоћ пошла из дућана; Еј, чија фрула овим шором свира; Пастирче младо; Лети, лети песмо моја; Куне нана; И дођи лоло; Шашинци; Бачинци; Свилен конац; Лепо ти је рано уранити; Крај језера; Реших да се женим; Хранила Милка славуја; Када киша падне; Певај Јело весело; Неверница; Копа цура виноград; Зора свиће, дан се буди; У ливади под јасеном; Још не свиће рујна зора; Алај водем у коло играти; Четири коња дебела; Сеоска сам лола ја; Долином се шетала; На крај села чађава механа; Весели су момци наши; Не лудуј Јело; Ој, јаворе, зелен боре; Ај на рогаљ момче; Љубио сам; Шкрипи ђерам; Реших да се женим; Пред Сенкином кућом; Добро јутро мој бекријо; Седамдесет и два дана; Циганка сам мала; Ој, Јело, Јелено; Високо је

дрво борово; Киша пада росна трава; Ој, ораје, ораје; Тамбурашу мој; Маро, Маро, од бисера грано; Пшенице су класале; Три девојке збор збориле; Седам дана, седам капетана; Болесно ми лежи; Низански растанак; Еј, ја сам мала; Чај горо, лане моје; Ево, банке цигане мој; На крај села, једна кућа бела.

На репертоару “Лале са Мориша” нашле су се и такве композиције као: Хора стакато; Лађа се креће француска; Тихо ноћи; Концертно коло (Силе Динику); Балада (Чипријан Порумбеску); Сплет тамбурашких кола; Галоп коло; Емина; Госпођица Виолета; Кад би ове руже мале; Што се боре мисли моје; Тамбурашко коло; Коло, коло наоколо; Мађарска игра 5 (Јоханес Брамс); Тамо далеко; Ресавско коло.

За групу певача проф. Тома Ђурић је још одабрао и неке врло популарне мелодије из руског и румунског музичког поднебља, као: Подмосковние вечера, Рабушка, односно, ?i-asear? v?ntul b?tea, ?tii tu m?ndro, Pe c?rare din p?dure, Coasa, De-ar fi m?ndra.

Чланови КУД-а “Лале са Мориша” у задњих десет година

1. Томислав Ђурић 17.06.1936.
2. Љубомир Мендебаба 20.03.1948.
3. Дарко Влашчић 19.08.1967.
4. Мирослав Марјануц 27.01.1969.
5. Драгослав Влашчић 12.04.1968.
6. Веселин Илин 16.07.1975.
7. Димитрије Унчански 02.03.1974.
8. Славен Павловић 30.08.1967.
9. Драгослав Павловић 21.09.1962.
10. Дорин Дронка 03.06.1964.
11. Богомир Шувак 18.12.1968.
12. Душица Рошу 09.06.1968.
13. Емил Грбић 25.07.1967.
14. Петру Жигалов 31.12.1975.
15. Спасоја Божин 29.12.1961.
16. Николаје Шипош 07.12.1957.
17. Лазар Поморишац 18.09.1936.
18. Лаза Кнежевић 30.04.1936.
19. Иван Пантић 16.03.1948.
20. Тима Лујанов 15.02.1958.
21. Миливој Дишић 13.09.1964.
22. Драган Јоргован 02.01.1975.
23. Емил Исаков 09.03.1984.

Савез Срба у Румунији

Посебна издања
Монографије

Књига 33

СРБОЉУБ МИШКОВИЋ
ЛАЛЕ СА МОРИША

За издавача: Славомир Гвозденовић
Председник издавачког
савета: Миомир Тодоров
Уредник: Иво Мунћан
Рецензенти: Лаза Кнежевић
Томислав Ђурић
Компјутерски слог: Јадранка Николић
Светлана Живанов Банду
Техноредактор: Адријан Николић

© ССР и аутор
ISBN 973-8402-63-8

Ова се књига објављује уз финансијску помоћ Департмана за међуетничке
односе
Lucrare realizata cu sprijinul financiar al Departamentului pentru Relatii Interetnice

Descrierea CIP a Bibliotecii Nationale
MISCOVICI, SRBOLJUB
Lale sa Morisa / Srboljub Miskovic. - Timisoara : Uniunea Sarbilor din Romania, 2004
p. 120 ; 21 cm.
ISBN 973-8402-63-8
784.5(=135.1)(497.11)